

URIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

Serie nouă, nr. 431-432 / mai 2021

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

9 MAI: ÎN ROMÂNIA, UCRAINA ȘI EUROPA

Putem observa că, de-a lungul unui an, orice dată are o însemnătate deosebită din mai multe motive, fie chiar și pur convenționale, cum ar fi: derularea unui eveniment istoric, nașterea unei personalități, înregistrarea unei premiere într-un oarecare domeniu (de cercetare sau artistic, sportiv ori creativ) și multe altele.

Și pentru popoarele ucrainean și român, data de 9 mai are semnificații multiple, iar unele dintre acestea pot fi așezate într-o lumină a reflexiei, a imaginii oglinzii, a reproducerilor din trecut, a redărilor din prezent ori a speranțelor din viitor.

Pornind de la fenomenul lexical numit omonimia, prin care „nouă” (numeralul 9) este omonimul lexicogramatical al adjectivului feminin „nouă”, vom afirma că prima dată de 9 mai importantă pentru omenire (inițial, doar pentru Regatul Spaniei) este cea din anul 1502, când Cristofor Columb părăsește Spania pentru cea de-a patra și ultima călătorie către „Lumea Nouă”. Desigur, este o constatare întâmplătoare.

Prima dată de 9 mai importantă pentru poporul ucrainean este cea din 1871, anul când se naște Volodymyr M. Hnatiuk (d. 1926) – academician, reputat folclorist, etnograf, lingvist, critic literar, critic de artă, traducător, editor etc. A publicat în scurta sa viață, mai exact pe parcursul a 30 de ani de activitate, aproape 1000 de lucrări în diferite domenii. Începând cu anul 1899, este secretarul Asociației Științifice „Șevcenko”, președinte fiind Myhailo Hrușevskiy. În anul 1902 (la doar 33 de ani), este ales membru-corespondent al Academiei de Științe din Sankt-Petersburg, iar, în 1909, devine membru-corespondent al Academiei de Științe a Rusiei. Recunoașterea internațională a lui Hnatiuk a venit și ea destul de repede, mai întâi, în anul 1905, când devine membru al Asociației Științifice Cehe, iar, mai apoi, membru al Academiei

din Praga și al celei din Viena. Începând cu anul 1924, va fi membru titular al Academiei de Științe a Ucrainei.

Următoarea dată de 9 mai privește atât România, cât și Ucraina (pe atunci, parte a Rusiei Țariste), precum și pe ucrainenii de pe teritoriile țărilor române din acea perioadă. Este vorba de anul 1877, când, în urma războiului cu Imperiul Otoman, mai corect spus a celui rusoturc, românii, ca aliații vecinilor de la est, au ieșit învingători. Drept urmare, la 9 mai 1877, prin discursul lui Mihail Kogălniceanu, rostit în

fața Adunării Deputaților, România își declara independența. A doua zi, cu toate că puterile europene primiseră cu rezervă vestea, principele Carol I semna Proclamația de Independență, aceasta dobândind statut de lege. Atât ca realizare, cât și din scenariul unui posibil eșec al armatei române, credem că 9 mai 1877 este cea mai importantă dată

din istoria României, fiind actul care a deschis drumul spre Marea Unire.

La aceeași dată de 9 mai, în anul 1890, se naște Kyrylo I. Osmak (d. 1960) (pseudonim: Marko Horeanskyi), activist al Radei Centrale Ucrainene, al Organizației Naționalistilor Ucraineni (o mișcare a poporului ucrainean în vederea dobândirii independenței; aici, *naționalism* are sensul primar) și președintele Radei Eliberatoare Principale Ucrainene (1944), având ca scop fundamental eliberarea ucrainenilor de sub jugurile fascist și bolșevic.

După 18 ani de la proclamarea independenței României, în 1895, a văzut lumina zilei poetul, eseistul, filosoful, dramaturgul, traducătorul, jurnalistul, profesorul universitar și diplomatul Lucian Blaga (d. 1961), care, în anul 1936 (la doar 41 de ani) devine membru titular al Academiei Române.

Ioan HERBIL

(Continuare în pag. 7)

Din sumar:

- ◆ **Din agenda deputatului UUR** ➤ pag. 2, 5
- ◆ **Cronica activității UUR** ➤ pag. 4
- ◆ **Relații bilaterale româno-ucrainene: aspecte și contribuții** ➤ pag. 6
- ◆ **Semn de carte călător** ➤ pag. 8
- ◆ **Tradiție vs. pandemie** ➤ pag. 9
- ◆ **Din acțiunile tineretului UUR: ecologizare și împădurire** ➤ pag. 10
- ◆ **Simfonii de primăvară** ➤ pag. 12
- ◆ **Brodina, veșnicia etniei huțule** ➤ pag. 13
- ◆ **„Vocile Negostinei”** ➤ pag. 14
- ◆ **Rugăciunea ca recunoștință** ➤ pag. 16

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a semnalat, în mod repetat, problemele privind modalitatea colectării deșeurilor menajere și a spațiului în care acestea sunt depozitate în Maramureșul istoric. După ce groapa de gunoi din Sighetu Marmației a fost închisă, în urma unei decizii definitive a Curții de apel Cluj, timp de aproape o lună municipiul a fost sufocat de gunoaie. Deși, în prezent, acestea sunt ridicate și transportate provizoriu la depozitele ecologice din județele Bihor și Satu Mare, în ultima perioadă, din cauza creșterii tarifelor percepute pentru serviciile efectuate, operatorii de salubritate din zonă au început să ridice gunoiul la intervale de timp mai mari (între 2-4 săptămâni), unii dintre ei anunțând că nu le vor mai ridica. Astfel, s-a ajuns la situația în care un număr de 18 primării maramureșene să fie notificate că deșeurile menajere nu vor mai fi colectate, iar consecințele au început să se vadă deja: gunoaiele se revarsă, la propriu, din containere sau pubele, imaginea fiind de-a dreptul dezolantă. În acest sens, am solicitat, din nou, ajutorul ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor, dlui Barna Tanczos, cu privire la această situație, care afectează întreg Maramureșul istoric.

Medicii veterinari de liberă practică au ajuns la limita răbdării, fiind nemulțumiți de nerespectarea de către autoritățile competente a Legii 236/2019, potrivit căreia aceștia ar trebui să primească din partea statului lunar suma de 10.000 de lei pentru mentenanța cabinetelor, plata personalului, modernizarea acestora. Ultimele plăți au fost, însă, pentru lunile octombrie, noiembrie și decembrie ale anului 2020, pentru anul 2021 nefiind operată nicio plată. În plus, în campaniile sanitar-veterinare, nu li s-au asigurat materialele biologice necesare, aceștia fiind nevoiți să le achiziționeze din venituri proprii. Forțați de această situație mai mulți medici veterinari, în special cei tineri, au ales să renunțe la această profesie, astfel că, în 339 de comune, fermierii au rămas fără asistență veterinară. Prin urmare, am solicitat ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, dlui Nechita-Adrian Oros găsirea unor soluții rapide pentru problemele, cu care se confruntă medicii veterinari.

Din păcate, am putut observa în ultimii ani o practică a autorităților centrale care se ocupă de reglementarea educației minorităților naționale de a evita consultarea reprezentanților minorităților sau a experților din domeniu, înainte ca aceste reglementări să fie concepute. Așa s-a procedat și în cazul metodologiei de organizare și desfășurare a probei de verificare a cunoștințelor de limbă maternă pentru admiterea în licee care organizează clase cu predare în limbile minorităților naționale. Deși am semnalat, în repetate rânduri, acest aspect, fiind asigurat că, în acest an, se vor crea grupuri de consultări pentru elaborarea metodologiei mai sus-menționate, problema nu a

fost rezolvată. Drept urmare, nici anul acesta, pentru completarea metodologiei nu au fost consultate persoanele direct implicate.

Iar recentul Ordin, care reglementează întocmai metodologia de organizare și desfășurare a probei de verificare a cunoștințelor de limbă maternă pentru admiterea în licee ce organizează clase cu predare în limbile minorităților naționale nu a schimbat cu nimic situația deficitară, existentă încă de anul trecut. Iar elevii care au studiat limba maternă, începând cu clasa pregătitoare și până în clasa a VIII-a, câte 4 ore/săptămână, inclusiv cei care au obținut premii la olimpiada de limba și literatura ucraineană, dar care nu au studiat toate materiile în limba maternă și doresc să se înscrie la licee ce organizează clase cu predare în limbile minorităților naționale, sunt nevoiți să treacă de proba de verificare. În acest mod, nu se face absolut nicio diferență între un elev care a studiat limba maternă în clasele primare și gimnaziale și unul care nu a studiat limba maternă.

Am cerut explicații ministrului Educației și Cercetării, dlui Sorin Cîmpeanu, solicitându-i informații cu privire la persoanele sau grupurile consultate în vederea elaborării metodologiei prezentate mai sus.

Infrastructura rutieră reprezintă un capitol la care, din păcate, localitățile din România, mai ales în zonele rurale, nu excelează. Deși statul, prin intermediul Companiei Naționale de Investiții, încearcă să rezolve această problemă, există lacune de comunicare. De multe ori, după depunerea proiectelor, se întâmplă ca autoritățile locale să nu cunoască stadiul acestora. Un astfel de exemplu îl regăsim în comuna Ruscova, județul Maramureș, unde autoritățile locale au depus spre finanțare proiectul intitulat „Modernizare străzi de interes local în comuna Ruscova, județul Maramureș”, însă, din păcate, nu cunosc etapa în care se află acesta. Prin urmare, în încercare de a ajuta autoritățile locale să-și ducă inițiativa la bun sfârșit, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a cerut ministrului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, dlui Attila Cseke, informații cu privire la acest proiect de infrastructură, vital pentru dezvoltarea comunei Ruscova.

DECLARAȚII POLITICE ÎN PARLAMENT

În declarația politică susținută miercuri, 14 aprilie, Nicolae Miroslov Petrețchi s-a referit la principiul ireversibilității drepturilor fundamentale. Este vorba de un principiu foarte important pentru exercitarea drepturilor fundamentale ale comunităților etnice sau de altă natură, care nu pot evolua decât într-un singur sens: spre viitor, fiind necesară consolidarea permanentă a lor, făcându-le mai vizibile, în spiritul evoluției societății, al progresului social și al dezvoltărilor științifice și tehnologice. Ele nu pot cunoaște oscilații sau fluctuații, cauzate de obiectivele politice conjuncturale.

Popoarele Europei, stabilind între ele o uniune tot mai strânsă, au hotărât să construiască un vii-

tor pașnic, întemeiat pe valori comune, ghidate de principiul ireversibilității. Odată recunoscute, drepturile fundamentale nu se listează la bursă, nu au mercurial, iar exercițiul acestora nu poate fi restrâns prin măsuri legislative. Au caracter ireversibil!

Abaterea de la trendul respectării consecvenței drepturilor fundamentale echivalează cu abaterea de la istorie. Alternativa ar fi pași înapoi spre totalitarism!

Cu ocazia Zilei Pământului, o sărbătoare internațională menită să ne reamintească importanța ocrotirii mediului înconjurător, Nicolae Miroslov Petrețchi a făcut apel la intensificarea eforturilor naționale de combatere a schimbărilor climatice, care ne influențează din ce în ce mai mult viața de zi cu zi.

Deputatul a subliniat că efectele precum creșterea temperaturilor, a concentrației de dioxid de carbon în atmosferă ori manifestarea cu intensitate a unor fenomene meteo-climatice extreme, afectează toți cetățenii României.

În ultimii ani, țara noastră s-a confruntat cu o secetă pedologică, iar în lipsa unui sistem de irigații bine pus la punct, aceasta a afectat într-o mare măsură agricultura românească, producând daune financiare imense agricultorilor, consecințe care au fost resimțite și de consumatori, în prețul produselor de bază.

Un alt fenomen alarmant, care poate fi identificat pe teritoriul țării noastre, este cel al desertificării. Acesta cuprinde încet, dar sigur, sudul României, unde, în loc de culturile agricole cu care eram obișnuiți, acum, putem vedea doar nisip.

Alunecările de teren și inundațiile masive, provocate de defrișările ilegale și de fenomenele meteo extreme, reprezintă o altă dovadă a faptului că aceste schimbări climatice, generate, în special, din lipsă de interes pentru mediul înconjurător, determină pagube însemnate și pot avea consecințe grave asupra vieții noastre.

Prin urmare, fără implementarea unei strategii clare, inclusiv la nivel local, cu acțiuni eficiente, pe termen scurt, mediu și lung, vom ajunge să resimțim din plin efectele acestor schimbări climatice, astfel de fenomene continuând să se intensifice ori, mai rău, să apară unele noi, a subliniat Nicolae Miroslov Petrețchi.

(Continuare în pagina 5)

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În contextul continuării aplicării măsurilor specifice stării de alertă, prelungită ca urmare a pandemiei provocate de coronavirus (COVID-19), și având în vedere normele prevăzute de legislația în vigoare și recomandările Departamentului pentru Situații de Urgență, președintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat pentru zilele de 21–22.04.2021, la sediul central al UUR din București, ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR. Lucrările ședinței s-au desfășurat în sistem hibrid (prezență fizică și online), fiind statutare, având în vedere că au fost prezenți toți membrii Consiliului.

În prima zi a lucrărilor, compartimentele resurse umane și contabilitate, respectiv Comisia de cenzori au prezentat atât informări referitoare la situația financiar-contabilă pentru anul 2020, pe categorii de cheltuieli, cât și principalele constatări rezultate în urma controlului din partea SGG și al Comisiei de cenzori ai UUR: - deși s-a îmbunătățit activitatea în ceea ce privește întocmirea documentelor pentru organizarea și desfășurarea acțiunilor culturale și sportive, mai apar situații în care nu sunt înaintate împreună cu devizul estimativ și anexele justificative în acest sens (ca, de altfel, și programul de desfășurare și expunerea de motive, ofertele pentru prestări servicii etc.); - în cazul deconturilor, mai există situații când unele documente nu sunt întocmite corect (de exemplu, din facturi nu rezultă clar serviciile prestate și, în totalitate, caracterul lor); - pentru achizițiile de bunuri și prestările de servicii, au mai fost cazuri când referatelor de necesitate nu le-au fost anexate ofertele sau declarația pe propria răspundere, iar decontul nu era însoțit de toate documentele cerute de eșaloanele superioare (proces-verbal ori hotărârea Comitetului filialei, procesul-verbal de selecție a ofertelor, contractul, acolo unde este cazul); - au existat situații când unele bonuri fiscale de combustibil nu aveau înscris CUI-ul UUR, lucru care a dus la nedecontarea bonurilor respective. Grupul de control a recomandat ca toate documentele înaintate compartimentului de contabilitate pentru decont să fie certificate cu ștampila și semnătura președintelui filialei.

Lucrările ședinței Consiliului au continuat cu o informare din partea compartimentelor de resurse umane și contabilitate, legată de situația financiar-contabilă a Uniunii pentru luna martie 2021, ocazie cu care au fost prezentate cheltuielile efectuate la nivelul UUR. Acestea privesc: funcționarea sediului central, a sediilor filialelor, precum și a organizațiilor locale, cheltuieli de personal, presă și carte, acțiuni culturale, ședințe și întruniri ale Consiliului și ale comisiilor și comitetelor filialelor. Cheltuielile efectuate pentru acțiunile culturale planificate pentru luna martie, respectiv cele pentru investiții se mențin la un nivel foarte scăzut, comparativ cu ceea ce a fost prevăzut în planul de acțiuni pentru primul trimestru al anului curent.

Având în vedere faptul că situația epidemiologică se menține la același nivel, iar, în cazul unor județe, s-a îmbunătățit față de lunile anterioare, domnul Nicolae Miroslov Petrețchi a recomandat președinților de filiale să găsească modalități și soluții potrivite pentru a organiza și desfășura activitățile planificate, preponderent în sistem online, cu sau fără cheltuirea banilor alocați, acțiunile urmând să aibă loc pe parcursul mai multor zile. La finalizarea evenimentelor, președinții filialelor vor întocmi rapoarte de activitate, în care vor explica modul cum s-au desfășurat activitățile, numărul de participanți, sumele cheltuite și cele rămase, evitându-se, pe cât este posibil, amânarea activităților, pentru a nu se ajunge la situația ca până la sfârșitul anului să nu le mai putem replanifica. În această perioadă, când condițiile nu sunt

favorabile organizării și derulării unor acțiuni de anvergură, va trebui să ne rezumăm la acțiuni cu mai puțini participanți, organizate la sediile filialelor (sau ale organizațiilor locale) și, de asemenea, să ne gândim la realizarea de investiții, la achiziționarea unor bunuri de inventar, la executarea reparațiilor sediilor filialelor și ale organizațiilor, a mai precizat președintele UUR.

La finalul discuțiilor, a fost aprobat bilanțul de venituri și cheltuieli al Uniunii Ucrainenilor din România pentru anul 2020.

Din fondurile proprii realizate în cursul anului 2020, Consiliul UUR a aprobat să se ofere un număr de 63 de burse pentru elevii care studiază în limba ucraineană.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna mai 2021. Domnul Nicolae Miroslov Petrețchi a prezentat spre aprobare un număr de 15 devize estimative, cu sumele solicitate, care, în principal, s-au referit la organizarea și desfășurarea unor acțiuni specifice tradițiilor ucrainenilor (ziua iei, încondeierea ouălor, expoziții de artă populară ucraineană etc.), obiceiurilor de primăvară la ucraineni, sărbătorirea veteranilor de război și omagierea celor căzuți în timpul războiului, organizarea unor programe muzicale, a unor acțiuni itinerante de cunoaștere, de documentare și altele. Toate devizele prezentate de filiale au fost aprobate, sumele solicitate fiind mai mici decât cele solicitate în planul anual de cheltuieli. Președintele UUR a insistat ca filialele să găsească modalitățile cele mai potrivite pentru ca aceste activități să se desfășoare la termenele stabilite.

Lucrările Consiliului au urmat cu prezentarea unui număr de 35 de referate de necesitate, trebuincioase bunei desfășurări a activităților prevăzute pentru luna mai a.c. Este vorba despre alocarea sumelor de bani privind: cheltuielile gospodărești, achiziția de costume populare, de produse (componente) electronice și de IT, de articole sportive, de asigurări, de accesorii pentru autoturismele Uniunii, de mobilier pentru sediile filialelor, de obiecte de uz casnic și gospodăresc, de materiale consumabile (birotică, de întreținere, protecție și dezinfecție), de combustibil, la care s-au adăugat cele privitoare la amânarea ori replanificarea unor acțiuni și efectuarea unor amenajări și reparații la

sedii (clădiri, anexe). Referatele de necesitate au fost aprobate în totalitate, acestea înscriindu-se în limitele plafoanelor acceptate.

În continuarea lucrărilor, președintele Comisiei pentru cultură a scos în evidență faptul că majoritatea acțiunilor planificate în primul trimestru al anului 2021 au fost realizate, doar o mică parte, acolo unde nu se puteau desfășura, au fost amânate pentru trimestrele II și III. Din discuțiile purtate a rezultat ca fiind necesare următoarele măsuri: - promovarea în presa locală, cea a UUR, dar și prin celelalte mijloace de informare a acțiunilor Uniunii; - la întocmirea devizelor să se țină seama de posibilitățile reale în ce privește numărul de participanți, pentru a nu se solicita bani care, ulterior, să nu poată fi cheltuiți; - să se folosească practica organizării acțiunilor în parteneriat cu inspectoratele școlare, cu instituțiile de învățământ, cu biserici și cu alte instituții sau organizații locale interesate, în baza unor protocoale de colaborare; - să se promoveze mai mult acțiunile desfășurate de filiale prin mijloacele de socializare existente.

În cea de a doua zi, lucrările Consiliului au continuat cu analiza activității comisiilor UUR și stabilirea măsurilor care se impun pentru revitalizarea activității acestora. În perioada următoare, membrii comisiilor vor pregăti propuneri concrete, în lumina discuțiilor purtate, care vor fi analizate și concretizate în planuri de măsuri și proiecte de documente ce vor fi aprobate în ședințele din lunile mai și iunie a.c. și analizate la ședința Consiliului din luna iulie a.c.

Un punct de sine-stătător al ședinței Consiliului l-a constituit analiza rapoartelor de activitate ale angajaților Uniunii Ucrainenilor din România, rezultând următoarele: - o parte dintre angajații UUR nu s-au achitat de obligația de a întocmi la timp rapoartele, iar alții nu au făcut-o cu regularitate (săptămânal ori lunar); - în unele cazuri, rapoartele de activitate nu corespund fișelor postului, iar altele au fost întocmite superficial, fără să fie acoperit numărul orelor, conform programului de lucru.

Consiliul a aprobat ca, începând cu luna mai, în cadrul fiecărei ședințe de lucru, să fie prezentată situația rapoartelor de activitate și să fie citite cele întocmite necorespunzător.

Potrivit bunelor practici statornicite în activitatea conducerii UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi a prezentat în sinteză activitățile desfășurate în calitate de deputat pentru perioada dintre cele două ședințe (lunile martie și aprilie), problemele în detaliu urmând a fi prezentate într-un material separat ce va fi publicat în periodicele Uniunii.

La finalul lucrărilor ședinței, au fost discutate și rezolvate o serie de probleme organizatorice care privesc buna desfășurare a activităților la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România, cum ar fi: participarea unor colective artistice și a unor reprezentanți ai UUR la acțiunile organizate în țară și în Ucraina, prelungirea contractelor de comodat pentru autoturisme puse la dispoziția UUR de către președinții de filiale, angajarea la nivelul filialelor a unor tineri cu o pregătire corespunzătoare pentru a promova acțiunile desfășurate de filiale, precum și alte probleme de interes general.

La încheierea ședinței, Consiliul a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre măsurile analizate, acestea fiind semnate de toți membrii acestuia.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată care va fi comunicată în timp util filialelor.

*Material realizat de Victor HRIHORCIUC
vicepreședinte al UUR*

Cronica activității UUR

Sâmbătă, 17 aprilie, la sediul Uniunii Ucrainenilor din Maramureș, a avut loc jurizarea videoclipurilor trimise de către participanții la etapa județeană a Concursului de recitare a poeziei ucrainene. Scopul principal al competiției este de a insufla elevilor dragostea pentru limba, literatură și cultura ucraineană.

S-au înscris 108 elevi, începând cu clasa pregătitoare și până la clasa a XII-a. Concurenții au fost notați pentru dicție, intonație, accent, costum popular, iar, începând cu cei din clasa a IV-a, și pentru citirea, la prima vedere, a unui fragment de text literar. Membrii juriului au acordat premiile I, II, III, mențiuni, diplome de participare și cărți editate de UUR. Toți participanții, membrii juriului și organizatorii vor primi tricouri personalizate, care le vor aminti de participarea la concurs.

Evenimentul a fost organizat de filiala Maramureș a UUR, condusă de președintele Miroslav Petrețchi.

Marți, 20 aprilie 2021, Comisia de Tineret și Sport a Uniunii Ucrainenilor din România a desfășurat o acțiune de împădurire în zona comunei Rona de Sus, județul Maramureș. Tinerii ucraineni au plantat peste 5500 de puiți de stejar.

Acțiunea de plantare a puiștilor a fost coordonată de Ocolul Silvic Sighetu Marmației. Având în vedere importanța deosebită a mediului și a naturii, astfel de acțiuni vor fi organizate și în alte localități cu populație majoritar ucraineană.

În contextul defrișării și degradării pădurilor, precum și al poluării cursurilor de apă, organizația de tineret a UUR a demarat recent o amplă campanie de ecologizare a cursurilor de apă și lucrări de împădurire în localitățile din România cu populație preponderent ucraineană.

Vineri, 23 aprilie, la Școala Gimnazială Brodina din județul Suceava, s-a desfășurat Simpozionul „Credințe și tradiții pascale. Forme ale renașterii”. Evenimentul, al cărui scop a fost promovarea obiceiurilor și tradițiilor pascale, s-a derulat în această perioadă și datorită faptului că Brodina este unul dintre cele mai vechi și cunoscute centre bucovinene de încondeiere a ouălor.

Astfel, școala a fost gazda unor invitați importanți, precum lector univ. dr. Călin Bârleanu, scriitorul Casian Balabasciuc, insp. Ilie Sauciuc, prof. Andrei Patraucean, aceștia prezentând co-

municări legate atât de specificul sărbătorilor pascale, cât și de miturile și arhetipurile în tradițiile spirituale care au rezistat până în zilele noastre.

Participanții la simpozion s-au bucurat și de câteva momente artistice oferite de prof. Ilaria Pușcă și Ansamblul „Gura Izvorului” din Vatra Moldoviței, de interpreta de muzică populară Adriana Hasna, de Grupul vocal „Huțulii din Brodina” al Școlii Gimnaziale Brodina, coordonat de prof. Viorica Velecico, precum și de Grupul instrumental „Mugurii Bucovineni” al Școlii Gimnaziale Brodina, coordonat de prof. Florin Dascăl.

Simpozionul „Credințe și tradiții pascale. Forme ale renașterii” a fost organizat de Școala Gimnazială Brodina în parteneriat cu: Primăria comunei Brodina, filiala UUR Suceava și organizația locală UUR Brodina.

În data de 24 aprilie, în cadrul filialei clujene a UUR, a avut loc, în regim online, întâlnirea membrilor „Clubului copiilor ucraineni”, dedicată celei mai importante sărbători creștine, Paștele. Astfel, copiii au putut afla despre originea acestei sărbători, precum și despre tradițiile și obiceiurile legate de celebrarea Paștelui. De asemenea, au ascultat cântece despre ouă înconde-

iate și despre Paște, au confecționat, în cadrul atelierului de creație, ouă decorative, iar, la finalul întâlnirii, au fost recompensați pentru activitatea și conștiinciozitatea lor cu un desen animat educativ.

Marți, 27.04.2021, filiala UUR Maramureș a găzduit o masă rotundă cu tema: „Cântece și dansuri de pe Valea Ruscovei”. La eveniment, au participat reprezentanți ai biroului local și membri ai organizației UUR din localitatea Ruscova.

Participanții au dezbătut teme precum: rolul cântecului și al dansului ucrainean pentru cultura ucraineană, importanța transmiterii din generație în generație a respectivelor valori culturale, modurile de promovare în trecut (în cadrul șezătorilor și al nunțurilor) și în prezent (în cadrul unor evenimente culturale, organizate cu precădere de Uniunea Ucrainenilor din România).

De asemenea, au fost vizionate mai multe materiale video tematice, înregistrate în anii trecuți, dedicate tradițiilor și obiceiurilor ucrainene din Maramureș, comori ale tezaurului etno-cultural ucrainean. Toți cei prezenți au subliniat importanța continuării unor astfel de acțiuni, ară-

tându-și preocuparea pentru păstrarea și transmiterea tradițiilor, obiceiurilor, cântecelor și dansurilor ucrainene de la o generație la alta, în vederea consolidării în timp a identității culturale și spirituale a ucrainenilor din România.

Cinstirea înaintașilor este o datorie de onoare, care face parte din identitatea noastră. De aceea, sâmbătă, 8 mai, comuna Rona de Sus a găzduit o amplă acțiune de evocare a memoriei soldaților căzuți pe câmpurile de luptă în cel de-al Doilea Război Mondial. Ceremoniile au demarat cu depunerea de coroane de flori la monumentul din localitate și cu o slujbă de pomenire.

Participanții și-au exprimat recunoștința pentru curajul, devotamentul și spiritul de sacrificiu al înaintașilor noștri. Evenimentul s-a bucurat de prezența președintelui UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, care a fost însoțit de președintele filialei UUR Maramureș, Miroslav Petrețchi, viceprimarul comunei Rona de Sus, Ioan Ruscovan, consilierii locali din partea Uniunii, directorul școlii din localitate, Loredana Lușcan, Mihai Copoșciuc, Hafia Celeniuc, de președintele tineretului ucrainean, Ciprian Lușcan, precum și de alți membri ai UUR.

Duminică, 9 mai, în localitatea Poienile de sub Munte, a avut loc acțiunea „Cinstirea veteranilor de război și păstrarea tradițiilor la ucraineni”. Oficierea slujbei de pomenire a fost urmată de ceremonia de depunere de coroane și de un scurt moment artistic, la care au participat mai multe formații muzicale, printre care grupul de bărbai „Vocile pajiștii” din localitatea Poienile de sub Munte, coordonat de Mihai Macioca, Corul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din localitatea Bistra, îndrumat de Iustina Iurcea, grupul artistic „Tinerii huțuli” din localitatea Valea Vișeuului, sub bagheta Mariei Papariga și grupul „Nadia” din localitatea Repedea, coordonat de Adriana Recalo.

S-au aflat la fața locului, pentru a participa la eveniment alături de localnici, președintele UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele filialei UUR Maramureș, Miroslav Petrețchi, președintele filialei UUR Poienile de sub Munte, directorul școlii din localitate, Ștefan Chifa, și alți reprezentanți și membri ai organizațiilor locale UUR din localitățile învecinate.

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

(Urmare din pagina 2)

În declarația politică rostită miercuri, 5 mai, în plenul Camerei Deputaților, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a amintit faptul că, în fiecare an, la 29 aprilie, România celebrează Ziua Veteranilor de Război, o dată cu adevărat specială, când, în semn de recunoaștere pentru apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale și a intereselor României, îi omagiem pe cei care și-au servit patria.

Pentru comunitatea ucrainenilor din România, această zi este de-a dreptul specială, deoarece o bună parte dintre frații, părinții, bunicii sau străbunicii noștri au luptat pentru România și și-au dedicat viața apărării țării, transformând acest lucru într-un crez. Niciodată nu vom putea răsplăti actele lor de curaj și sacrificiul lor suprem, însă vom veghea ca respectul și recunoștința pentru lucrurile pe care le-au făcut să dăinuie în timp, a spus reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României.

Deputatul a menționat, cu această ocazie, că, în fiecare an, pe lângă participarea la acțiunile organizate de către autoritățile centrale și locale, în preajma zilei de 29 aprilie, Uniunea Ucrainenilor din România sărbătorește Ziua Veteranilor de Război, organizând o serie de acțiuni culturale, în toate județele în care conviețuiesc și etnicii ucraineni, evenimente menite să îi cinstească pe toți cei care au apărut independența, suveranitatea

și integritatea teritorială a țării noastre, arătându-le astfel admirația și recunoștința pentru sacrificiul pe care l-au realizat.

Consider că fiecare dintre noi, pe lângă evocarea în discursuri și descrieri elogioase, trebuie să depună toate eforturile pentru a le rămâne alături și a transmite generațiilor viitoare obligația de a onora și de a păstra mereu vie amintirea celor care și-au sacrificat viața pentru țara noastră. Acestor oameni le datorăm libertatea, posibilitatea de a ne crește copiii în spiritul valorilor democratice, europene și de a ne hotărî propriul destin, a declarat Nicolae Miroslov Petrețchi.

În declarația politică susținută miercuri, 12 mai, în ședința de plen a Camerei Deputaților, Nicolae Miroslov Petrețchi a subliniat importanța promovării și protejării valorilor fundamentale europene precum demnitatea umană, libertatea, democrația, egalitatea, supremația legii și respectul drepturilor omului.

Parlamentarul a arătat că la 71 de ani de la celebrul discurs al ministrului de externe francez, Robert Schuman, putem observa beneficiile aduse de Uniunea Europeană, în toate formele acesteia. „Fie că vorbim despre cele economice, de menținere a păcii pe bătrânul continent, ori despre facilitarea cooperării între state, Uniunea Europeană a reușit să instaureze un climat propice pentru dezvoltarea statelor membre, fiind, în același timp, și un pilon al democrației în regiune”, a

susținut reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României.

Președintele UUR a amintit că prin mecanismele dezvoltate de liderii europeni, pe lângă beneficiile materiale, s-a reușit și crearea unui sentiment identitar, european, care reiese și din motto-ul UE „Unitate în diversitate”. Astfel, prin respectarea diversității fiecărei națiuni, a fiecărui grup, fie el etnic, fie religios ori social, s-a izbutit cultivarea spiritului european cu care ne mândrim și noi, indiferent de grupul din care facem parte, a adăugat deputatul.

Acest spirit european a putut fi observat, în special, în timpul crizei sanitare, cu care încă ne confruntăm, în care solidaritatea și buna colaborare între state au fost și vor rămâne cuvinte cheie ce ar putea descrie modul prin care statele membre au gestionat întreaga situație generată de pandemia COVID-19. Tot sub semnul cooperării și solidarității, am putut observa și perspectivele de redresare sau de revenire din această criză, atât prin reformele ferme și acces la vaccin, cât și prin finanțarea alocată pentru investiții în dezvoltare, a subliniat parlamentarul.

„Consider că trebuie să cultivăm, în continuare, acest spirit de solidaritate, toleranță și unitate atât de necesar pentru viitorul nostru, conștientizând că doar în acest mod vom putea avea o dezvoltare armonioasă în beneficiul cetățenilor”, a declarat Nicolae Miroslov Petrețchi.

Observator

De când mă știu pe lumea aceasta, în fiecare an, Învierea Domnului Iisus Hristos a fost pentru mine cea mai mare bucurie, cu excepția Paștelui petrecut în serviciul militar și a unui Paște de pe vremea când eram copil, cam de 10 ani, când am avut o mare supărare.

Era un Paște timpuriu, mama mi-a pregătit hăinuțe noi, făcute și cusute de mâinile ei, din pânză de cânepă, iar tata mi-a făcut opincuțe frumoase din piele de vițel prelucrată. Bucuria a fost imensă, pentru că, în vremea aceea, era o mare foamete, și multe gospodine nu aveau o mână de făină de grâu din care să facă pasca pentru sfințit. O făceau din făină de mălai, împodobită cu un strat subțire de aluat din făină neagră de grâu, dacă o puteau obține cumva. Așa că eu, pe undeva, am fost foarte bucuros că am în ce merge la Biserică. Mă uitam la opincuțe ca la ceva foarte prețios, dar, din păcate, nu știu cum s-a întâmplat, că mi le-am uitat peste noapte în gangul casei, afară. Dimineața, în prima zi de Paște, când să mă încălz, opincuțele nu-s! Le-am căutat disperat peste tot, dar în zadar. Țin minte că, de supărare, am plâns așa de tare, încât nu m-am putut opri... Cu toate că a fost foarte frig, nu m-am putut abține, și, după masă, la vecernie, am plecat desculț la Biserică, dar n-am rezistat mult timp, așa că m-am întors acasă. A doua zi, am continuat să-mi caut opincuțele și le-am găsit după grajd, roase pe jumătate de un câine.

Al doilea asemenea Paște cu mare dezamăgire l-am trăit în anul acesta, la vârsta de 83 ani. În loc să mă bucur deplin de el, că s-ar putea să fie ultimul pentru mine, am avut o mare supărare. M-am pomenit chiar în preajma sărbătorii cu o reclamație la Consiliul Național pentru Discriminare, din partea unui individ străin de neamul și de religia noastră, pe nume Firczac Gheorghe, liderul așa-zisei etnii rutene, care și-a permis, prin interpușii săi – oameni fără scrupu-

UN PAȘTE NEFERICIT

le – să ne terfelească etnia noastră ucraineană din localitatea Bistra, argumentând că noi nu suntem ucraineni, ci ruteni, că așa ne-au botezat austriecii cu sute de ani în urmă. Adepții lui Firczac nu realizează ce mare păcat fac!

Văzând încotro se îndreaptă situația, că satul a început să se dezbine, și neavând posibilitatea de a mă adresa alegătorilor direct, înainte de alegeri, din cauza pandemiei, am recurs la scris și am publicat două poezii în presa ucraineană, în care am demascat acest fals – „revigorarea etniei rutene din România”. Ca preot pensionar, având în vedere că am jurat că îmi voi apăra neamul și credința, am procedat ca atare, fapt pentru care am fost și sunt acuzat că am denigrat, prin poeziile mele, etnia ruteană, reclamat, iar, ulterior, probabil judecat și... condamnat. Nu mă mir de fapta acestui individ, pentru că numai unul ca el putea să facă la adresa unui preot bătrân ce a făcut, pentru că mi-a fost dat să-l cunosc pentru prima dată într-o postură foarte jenantă (urmează, la nevoie, să detaliez acest episod).

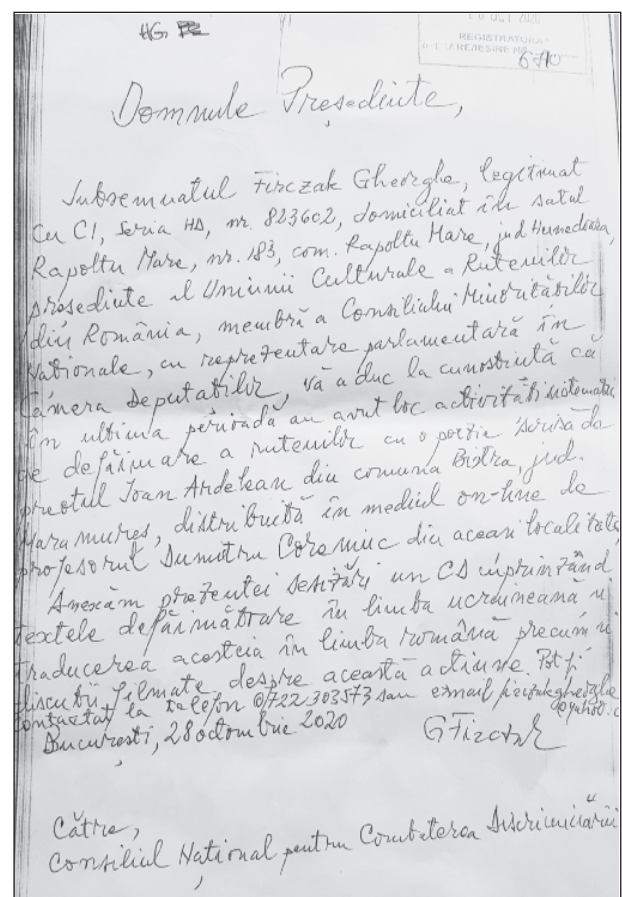
Sunt convins că mulți îmi vor reproșa ceea ce spun, pentru că, în calitate de preot, trebuie să iert „pentru Înviere”, că așa ne învață Hristos, când i-a iertat pe cei care L-au răstignit. Da, așa este, dar Hristos nu l-a iertat pe Iuda pentru ce a făcut. Ba mai mult, a spus despre el: mai bine era dacă acesta nu s-ar fi născut. Iuda a trădat,

Iuda a dezbinat, și păcatul acesta, de când e lumea, a fost aspru pedepsit.

Aceasta a fost „bucuria” mea pascală din anul 2021!

Pr. pensionar Ioan ARDELEAN

P.S.: Atașez reclamația depusă de Firczac Gheorghe către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

Relațiile bilaterale: o punte fundamentală în dezvoltarea comunităților din Ucraina și România

La 16 aprilie 2021, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, deputat în Parlamentul României, împreună cu președintele filialei Iași a UUR, dl Victor Hrihorciuc, și vicepreședintele aceleiași filiale, dl Daniel Serdenciuc, au participat la întrevederile pe care Însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, dl Paun Rohovei, însoțit de Secretarul II al Ambasadei, dl Oleksandr Zlatin, le-au avut, în timpul vizitei de lucru în județul Iași, cu prefectul județului, dl Marian Grigoraș, cu

președintele Consiliului Județean, dl Costel Alexe, cu secretarul general al Consiliului Județean, dna Lăcrămioara Vernică-Dăscălescu și cu primarul municipiului Iași, dl Mihai Chirica.

În cadrul discuțiilor cu reprezentanții autorităților regionale și municipale, au fost abordate aspecte privind colaborarea județului și municipiului Iași cu regiunile, respectiv orașele din Ucraina, fiind remarcată necesitatea intensificării cooperării economice și cu alte regiuni ale celor două țări, nu doar cu cele situate în zona lor de frontieră. În acest sens, a fost subliniat faptul că ambele țări au un potențial ridicat în mai multe domenii de activitate, în care cooperarea poate fi materializată și îmbunătățită în folosul ambelor părți.

De asemenea, au fost discutate diverse aspecte legate de comunitatea ucrainenilor din județul Iași și derularea unor proiecte comune, cu participarea Uniunii Ucrainenilor din România, a autorităților regionale și municipale Iași și a Ambasadei Ucrainei în România. La propunerea filialei Iași a UUR, dl Paun Rohovei a promis că va sprijini demersurile Uniunii Ucrainenilor din România, în vederea dezvelirii la Iași a bustului poetului ucrainean Taras Hrehorovyci Șevcenko și amplasarea unei plăci comemorative, dedicate lui Pylyp Orlyk (autorul primei Constituții din lume, hatman al Oștii Zaporojene în exil, om politic, diplomat, ofițer superior și un apropiat al hatmanului Ivan Mazepa), manifestându-și, în același timp, dorința de a organiza unele acțiuni cu sprijinul Ambasadei (ca, de exemplu, „Ziua filmului ucrainean”).

Președintele UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, a evidențiat buna colaborare existentă între Uniunea Ucrainenilor din România, respectiv conducerea filialei Iași a UUR, atât cu organele administrației de stat și locale, cât și cu diversele instituții și organizații din județul Iași, cu care au fost încheiate acorduri de colaborare, precum și cu Ambasada Ucrainei în România, prezentând succint paleta largă de activități și acțiuni pe care le desfășoară Uniunea Ucrainenilor din România.

În încheierea discursului, dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi a subliniat faptul că Uniunea Ucrainenilor din România își reafirmă totala disponibilitate de a conlucra și în viitor cu organele locale ale administrației de stat, precum și cu structurile subordonate acestora, în baza unor acorduri de colaborare care vor putea fi încheiate în perioada imediat următoare.

Printre altele, în cuvântul său, însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei la București, dl Paun Rohovei a făcut o scurtă informare referitoare la situația pandemică critică din Ucraina, cauzată de COVID-19 (numărul celor infectați atingând cote foarte ridicate).

Domnia sa a insistat și pe deteriorarea situației de securitate din regiune, în urma acțiunilor amenințătoare ale Federației Ruse în estul Ucrainei și în apropierea granițelor acesteia, subliniind faptul că Rusia a concentrat trupe masive în regiunea menționată, sub pretextul pregătirii unor exerciții strategice comune. Referitor la politica externă a Ucrainei, dl Paun Rohovei a arătat că țara pe care o reprezintă, în ciuda escaladării și tensionării situației de la frontiera de est, este ferm hotărâtă de a merge în continuare pe linia integrării euroatlantice.

Partea română a reafirmat susținerea privind suveranitatea și integritatea teritorială, aspirațiile Ucrainei de integrare europeană și euroatlantică, precum și interesul pentru intensificarea cooperării cu aceasta.

La finalul prezentării, Însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România a solicitat sprijinul organelor locale și Uniunii Ucrainenilor din România în organizarea acțiunii de comemorare a militarilor ucraineni, căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial, pe Frontul 2 Ucrainean, înmormântați în cimitirul Eternitatea din Iași.

După ce și-au exprimat cuvinte de gratitudine pentru interesul de a dezvolta în continuare relațiile diplomatice și de cooperare umanitară, socio-culturală și economică între județul Iași și unele regiuni din Ucraina, președintele Consiliului Județean, dl Costel Alexe, respectiv prefectul județului Iași, dl Marian Grigoraș, și-au manifestat deschiderea și disponibilitatea de a consolida și dinamiza relațiile bilaterale nu doar cu localitățile din zona frontalieră, ci și cu alte regiuni care prezintă potențial și interes pentru cooperare informațională, comercială și economică.

În prezent, Ucraina este pe locul 16 din numărul total al țărilor care au investiții în Iași (aici, în prezent, existând un număr de 19 firme ucrainene ce își desfășoară activitatea în domeniul construcțiilor, comerțului, transportului, imobiliar etc.). Reprezentanții celor două structuri administrative s-au angajat să sprijine pe mai departe dialogul și relațiile antreprenoriale atât dintre Camerele de Comerț ale celor două state, cât și dintre investitorii interesați să valorifice oportunitățile oferite de cele două țări. Președintele Consiliului Județean Iași a informat că, în spiritul celor prezentate în expozeul său, este pregătit un acord de cooperare dintre județul Iași și nou înființata regiune Cernăuți, proiectul urmând a fi supus spre aprobare în ședința Consiliului Județean Iași din 28 aprilie a.c.

La finalul discuțiilor, cei doi reprezentanți ai organelor județene și-au exprimat deschiderea de a susține manifestările și evenimentele pe care comunitatea ucraineană din Iași le va organiza și desfășura în spațiul ieșean, în perioada următoare, în vederea cultivării diversității culturale și a valorilor comunității.

Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte al UUR

9 MAI: ÎN ROMÂNIA, UCRAINA ȘI EUROPA

(Urmare din pagina 1)

Vasta sa operă cuprinde: 8 volume de poezii (la care se adugă 4 apărute postum); 11 opere de dramaturgie; 3 volume de trilogii („Trilogia cunoașterii”, „Trilogia culturii”, „Trilogia valorilor”), din cea de-a patra fiind publicat doar un singur volum, „Diferențialele divine”; 4 volume de aforisme; 2 volume de proză; 25 volume de eseuri și studii filosofice (din care 6 publicate postum), 9 volume traduse (în franceză și bulgară); 4 volume de corespondență și 3 traduceri din literatura universală. Aceștia li se adaugă sute de articole de presă. Se spunea că, în anul 1956, Rosa del Conte și Basil Munteanu l-ar fi propus pe Lucian Blaga pentru Premiul Nobel, fapt ce nu s-a adevărit, odată cu desecretizarea, în 2006, a nominalizărilor făcute în anul aferent (acestea sunt ținute în secret timp de 50 de ani de la data propunerilor), Lucian Blaga nefigurând pe respectivele liste.

În anul 1906, la Kiev, se naște Apollon V. Iacinyțkyi (d. 1980), artist sovietic (de origine ucraineană). A fost actor la Teatrul Dramei Ruse din Kiev „Lesea Ukrainka”. Între anii 1930-1934 și 1952-1964, a fost membru al trupei Teatrului Moscovit al Satirei, iar, între 1964-1970 – actor de film la studioul de cinema din Moscova. Totodată, a fost și actor al companiilor Kazahfilm, Mosfilm și Moskonfert. A jucat în 13 filme, iar rolul care l-a consacrat este cel din filmul de debut „Suvorov”, din anul 1941, în care îl interpreta pe țarul Pavel I.

Tot la 9 mai, dar în anul 1913, are loc primul zbor al hidroavionului C-10 „Hidro”, construit de reputatul inginer ucrainean Ihor I. Sikorskyi (1889-1972), cel care, în anul 1918, avea să emigreze în SUA, unde, în anul 1923, înființează compania Sikorsky Aircraft. Ihor Sikorskyi este constructorul primului avion cu 4 motoare (1913), al primului Bombardier cu 4 motoare (1914), al hidroavionului transatlantic (1934), iar, începând cu anul 1942, construiește primele elicoptere de serie, de uz civil, cu monotor. La Fabrica sa din Stratford (Connecticut), a realizat, în anul 1928, primul avion-amfibie.

În anul 1918, se naște, în capitala Ucrainei, actorul Mykola L. Panasiev (d. 1980), căruia, în 1971, i se acordă titlul de stat „Artistul poporului”, cea mai mare distincție în domeniul artistic. A jucat în peste 20 de filme. Vocea lui poate fi auzită și în două dintre cele mai îndrăgite desene animate ucrainene.

La 9 mai 1919, Symon V. Petliura (1879-1926), militar de carieră și om politic, este ales președintele Consiliului Director al Republicii Populare Ucrainene (1917-1921), care, la 14 februarie 1918, i-a luat locul Hatmanatului. Petliura, în afară de cariera sa militară strălucită (în anul 1918, este ales Ataman Principal, conducător al armatei Republicii Populare Ucrainene), a fost și un reputat publicist, critic de literatură și teatru.

În anul 1920, are loc, pe Hreșceatyk (principalul bulevard al Kievului), parada militară polono-ucraineană, cu ocazia eliberării Kievului de sub dominația bolșevică, momentul în care, după mărturiile celor prezenți, kievenii i-au primit pe polonezi cu flori, iar pe toate clădirile capitalei fluturau steagurile ucrainene. Parada a fost întâmpinată de Principalul Ataman al Ucrainei, Symon Petliura, și de mareșalul polonez Józef Piłsudski.

Zece ani mai târziu, la 9 mai 1930, se naște lingvistul român Andrei Avram (d. 2018), membru corespondent al Academiei Române, din 2010, cercetător la Institutul de Lingvistică „Iorgu-Iordan–Alexandru Rosetti” din București. Principale domenii de interes ale acestuia au fost fonetica și lexicul (etimologia). Studiile sale de fonetică și fonologie reprezintă cercetări de pionierat, în acestea fiind descris, într-un mod original, sistemul fonologic al limbii române.

În anul 1936, vede lumina zilei, în satul Pohirivka (regiunea Cerkasy), regizorul, operatorul scenaristul, romancierul și omul politic ucrainean Iurii Illienko. De-a lungul carierei sale, a regizat 13 filme, a jucat în 2, a scris scenariu pentru 3, iar operator – la 3 producții. În anul 2008, a publicat un roman în trei volume. Activitatea sa a fost răsplătită prin numeroase titluri și premii, dintre care amintim: membru al Academiei de Arte a Ucrainei, Doctor Honoris Causa al Universității Naționale „Academia Kievo-Mohyleansk”, al Academiei Internaționale de Cadre, laureat al premiului Ucrainei „Taras Șevcenko”, distins cu titlul „Artistul Poporului” etc.

Trei ani mai târziu, în 1939, tot la 9 mai, se naște, la Brașov, Ion Țiriac, fost jucător profesionist de tenis (de câmp) consacrat. Totodată, a jucat și hochei pe gheață (între 1958 și 1964, fiind membru al echipei României, cu aceasta participând la Jocurile de iarnă de la Innsbruck, din 1964). Împreună

cu Ilie Năstase câștigă în anul 1970 primul mare turneu de tenis, cel de la Roland Garros. Au urmat alte numeroase reușite, în special la dublu: turneul de la Foro Italico (1970); Open Philadelphia Indoor (1970), Canadian Open (1972), Italian Open (1972), Open Suedia (1972), Monte Carlo Open (1972), Aryamehr Cup (1977), Campionatul mondial de tenis (alături de Adriano Panatta) din Sao Paolo (1974) etc. Între anii 1959-1978, în calitate de component al echipei României de Cupă Davis, alături de Ilie Năstase, a disputat trei finale cu echipa SUA, în 1969, 1970, 1972. A fost, între anii 1998-2004, președintele Comitetului Olimpic Român. Azi, Ion Țiriac este un om de afaceri de succes.

9 mai 1945 este o sărbătoare comună celor două popoare (în Ucraina abia începând cu 2016, 9 mai, sub denumirea „Ziua Victoriei împotriva nazismului din cel de-al Doilea Război Mondial”, este sărbătorită anual), ca de altfel, mai multor țări din estul Europei (în special statelor care au aparținut sau au fost sub influența fostului bloc sovietic, a URSS, sau a fostei Iugoslavii), în timp ce, în Marea Britanie, Franța, Țările Baltice, Norvegia, Cehia, Slovacia, capitularea naziștilor în fața Aliaților este sărbătorită în ziua de 8 mai. De fapt, cele trei zile de „băjbăială” armată și diplomatică au o scuză a momentului în sine. Primul act al capitulării necondiționate a Germaniei (în Europa, căci, în Asia, războiul se va termina abia la 2 septembrie) a fost semnat în orașul Reims (Franța), la ora 02:41 a zilei de 7 mai 1945 (urmând să intre în vigoare la 8 mai, ora 23:01), de către generalul-locotenent Walter Bedell Smith (din partea Aliaților Occidentali) și feldmareșalul Alfred Gustav Jodl (din partea Germaniei), în prezența generalului francez François Sevez și a generalul-locotenent sovietic Ivan Susloparov, cel din urmă fiind ofițerul de legătură al Armatei Roșii cu cea a Aliaților occidentali. Sovieticii au fost nemulțumiți că germanii capitulasera în fața Aliaților, iar Stalin a avut pretenția ca actul să fie semnat și în cartierul general al armatei sovietice din Karlhorst (o suburbie a Berlinului). Astfel, a doua zi seara, la 8 mai, a fost organizată o nouă întrunire de capitulare. Documentul de pace a fost semnat de către feldmareșalul Wilhelm Keitel, generalul Hans-Jürgen Stumpff și amiralul Hans-Georg von Friedeburg (din partea Germaniei), de mareșalul Gheorghe K. Jukov (din partea Comandamentului Suprem sovietic), de mareșalul britanic Arthur B. Tedder, generalul american Carl A. Spaatz și generalul francez J. de Lattre de Tassigny (din partea Aliaților). După ora Europei Centrale, era 22:43, iar după cea a Moscovei – 00:43, când tocmai începuse ziua de 9 mai. Acesta este motivul pentru care, de atunci, Aliații occidentali sărbătoresc Ziua Victoriei în Europa la 8 mai, iar Uniunea Sovietică (ulterior, Federația Rusă), ca și alte țări din est, sărbătoresc aceeași zi la 9 mai.

O altă dată de 9 mai importantă pentru Europa Occidentală a fost cea din anul 1950, când Robert Shuman, ministrul francez al afacerilor externe, a rostit declarația prin care era prevăzută o colaborare economică între Franța și Germania. Un an mai târziu, Italia și Statele Beneluxului (Belgia, Luxemburg, Olanda) se alătură Franței și Germaniei, fapt care avea să ducă la crearea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO), iar, ulterior, la apariția Comunității Economice Europene (CEE). Cu timpul, celor șase țări ale CEE, li s-au alăturat, pe rând, și alte state europene: Regatul Unit, Irlanda și Danemarca (în anul 1973), Grecia (1981), Spania și Portugalia (1982). În urma Tratatului de la Maastricht, din 1992 (care a intrat în vigoare abia la 1 noiembrie 1993), CEE devine Uniunea Europeană. Celor 12 țări existente în UE li s-au alăturat și alte state, după cum urmează: în anul 1995: Austria, Finlanda și Suedia; în 2004: Cipru, Estonia, Letonia, Malta, Polonia, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia și Ungaria; în 2007: Bulgaria și România; în 2013: Croația.

Dar s-a întâmplat și un eveniment mai puțin dorit. În urma unui referendum, desfășurat, în anul 2016, în Regatul Unit, 51,9 % dintre participanți au votat părăsirea Uniunii Europene, decizie care va fi comunicată Consiliul European la 29 martie 2017, iar, după încă doi ani, aceasta este pusă în practică: la 31 ianuarie 2020, ora 23:00 (CET) Regatul Unit părăsește UE.

Azi, Ziua Europei este sărbătorită în toate cele 27 țări membre, printre care și România. Dorim ca într-un timp cât mai scurt și Ucraina, vecina noastră milenară, să fie și ea parte a acestei sărbătoriri, în calitate de membru al Uniunii Europene, acolo unde, încă din timpul domniei lui Volodymyr cel Mare, îi este locul.

Slavă eroilor! Cinste și onoare veteranilor! La mulți ani, Europa!

Semn de carte călător

Sub motto-ul „Semnele de carte sunt precum acele ceasului, mereu îți arată pagina care urmează”, s-a desfășurat activitatea din cadrul parteneriatului „Semn de carte călător”, încheiat între Școala Gimnazială Șerbăuți, reprezentată de doamna director Silvia Boiciuc, și Biblioteca Comunală Șerbăuți, reprezentată de doamna bibliotecară Grațiela Sanduleac. În derularea acțiunilor propuse, au fost implicați elevii clasei a IV-a, îndrumați de dna prof. inv. primar Silvia Pauliuc, absolventă a Liceului Pedagogic din Cernăuți.

La inițiativa Asociației Biblioclub Arganda del Rey, Madrid (Spania), a fost lansată această provocare cu prilejul Zilei Internaționale a Cărților și a Drepturilor de autor, sărbătorită pe 23 aprilie.

Activitatea a antrenat copii cu vârste cuprinse între 9-12 ani, de etnie ucraineană și români, deopotrivă. Aceștia au realizat semne de carte prin diferite tehnici (desen, pictură, handmade, colaj, etamină, quilling). Cele mai frumoase și mai interesante lucrări au fost trimise copiilor din Arganda del Rey și Madrid (Spania), care vor primi semnele de carte pe 1 iunie, de Ziua Internațională a Copilului.

Pandemia a impus distanțare fizică, însă, având la dispoziție tehnologii tot mai avansate, am reușit să călătorim și să ne apropiem virtual. Această idee minunată de a apropia copii din țări și culturi diferite a venit la momentul oportun, respectivele semne de carte purtând cu ele mesajul comun de prietenie și dragoste pentru carte și lectură.

Scopul acestui proiect este acela de a cultiva dragostea și prețuirea față de semeni, prin stimularea și promovarea potențialului artistic și creativ al copiilor.

Timp de o săptămână, grupul de elevi îndrumați de doamna inv. Silvia Pauliuc și de doamna bibliotecară Grațiela San-

duleac, au lucrat cu entuziasm la confecționarea semnelor de carte, având un program bine stabilit: 1. Lansarea proiectului; 2. Activitatea practică. Formarea a două ateliere de lucru: la bibliotecă și la școală și 3. Acordarea diplomelor și analiza rezultatelor proiectului.

Organizatorii au postat un mesaj de mulțumire pe pagina de Facebook a Bibliotecii Comunale Șerbăuți, adresat doamnei Camelia Dunaev, bibliotecară la Biblioteca Județeană „Panait Cerna”, Tulcea, pentru acest frumos prilej de prietenie care reunește copii aflați la o distanță atât de mare unii de ceilalți.

De altfel, doamna bibliotecară Grațiela Sanduleac este foarte implicată în desfășurarea a numeroase activități destinate elevilor școlii. De curând, a avut o contribuție deosebită la organizarea vernisajului expoziției „Culegere de cusături populare din zona Șerbăuți și Călinești”, din cadrul proiectului „Suflet și culoare pentru țara mea”, unde au fost prezentate lucrări realizate de meșteri populari, cadre didactice și elevi din localitate.

Mulțumim doamnei director a Școlii Gimnaziale Șerbăuți, Silvia Boiciuc, pentru toată susținerea oferită în derularea proiectelor de acest tip și a activităților extrașcolare.

Felicitări organizatorilor pentru această activitate frumoasă!

Delia MARTINEAC

Învățământul în limba maternă la Ulma

Referitor la promovarea educației în limba ucraineană și a studiului limbii materne ucrainene, actorii principali sunt: Ministerul Educației, prin Direcția Minorități și Inspectoratele Școlare Județene, Uniunea Ucrainenilor din România, al cărei președinte este foarte activ în acest domeniu, precum și Departamentul pentru Relații Interetnice, prin Comisia pentru învățământ și tineret.

În unele școli românești din zonele cu populație ucraineană compactă, se predă elevilor aparținând minorităților naționale limba și literatura maternă, precum și istoria și tradițiile minorității naționale respective, ca parte a trunchiului comun. Programele și manualele disciplinei sunt aprobate de Ministerul Educației.

În această situație, se află și populația comunei Ulma, una majoritar ucraineană. Localitatea Ul-

ma, sat și reședință de comună, este așezată în nordul României, la frontiera cu Ucraina, fiind o comună înființată, după cel de-al Doilea Război Mondial, din fosta comună Seletin, actualmente în Ucraina. Având o populație de origine etnică huțulă (ucraineană), în școlile de pe raza comunei, se studiază, la cererea populației ucrainene, limba maternă ucraineană și istoria și tradițiile minorității ucrainene. Toți elevii care frecventează școlile din localitate au optat să studieze limba maternă. Studiul limbii ucrainene în comuna Ulma are rădăcini adânci. Până în anul 1962, în toate școlile localității, învățământul se desfășura numai în limba maternă, adică ucraineana.

Unul dintre obiectivele fundamentale ale studierii limbii materne constă în însușirea și aplicarea normelor de vorbire și scriere corectă a limbii, folosirea fondului lexical propriu limbii ucrainene literare, precum și a vocabularului specific profesiei. Copiii din familiile huțule folosesc limba maternă în comunicarea cotidiană, fiind, inițial, însușiți de la părinți, iar, mai apoi, de la toți ceilalți cu care copilul interacționează în primele ani de viață.

Asimilarea limbii materne de către elevi are repercusiuni în întregul proces al formării și dezvoltării lor intelectuale. Pe lângă acestea, elevii care studiază limba maternă beneficiază și de multe alte avantaje, dintre care amintim faptul că

mulți dintre ei și-au continuat studiul limbii materne în învățământul liceal și în cel universitar, valorificând aceasta prin a-și găsi un loc de muncă, ajungând profesori, învățători, traducători și interpreți. O altă oportunitate le este oferită ele-

vilor care doresc să-și continue studiile în învățământul superior, ei concurând pe locurile rezervate minorităților naționale. De asemenea, cu ocazia Sărbătorilor de Crăciun și a Zilei Educației, elevii beneficiază de sprijin material și de cadouri generoase, oferite de Uniunea Ucrainenilor din România. Rezultatele obținute prin participarea la olimpiade

și concursuri sunt recompensate atât de ministerul de resort, cât și de Uniunea Ucrainenilor din România, cu premii în bani, tablete, tabere și diferite distincții.

Aceste lucruri au fost împărtășite cu mândrie și drag de doamna profesoară Georgiana Chi-miuc, directorul Școlii Gimnaziale Ulma.

Cu această ocazie, ne-a spus dumneaei, îi îndemnăm pe toți să respecte limba maternă, ca fiind cel mai valoros dar al oricărui popor, și să o păstreze vie pentru generațiile viitoare. Fie ca limba maternă să rămână, de-a pururi pentru noi toți, o sursă spirituală de viață și protecție identitară!

Otilia MAȚNER

TRADIȚIE vs. PANDEMIE

În acest an, primăvara s-a lăsat așteptată în partea de nord a țării. În mod obișnuit, și aici, în a doua jumătate a lunii aprilie, copacii sunt deja înfrunziți, diverse tipuri de flori înfrumusețază peisajul, insectele roiesc în jurul lor, iar păsărelele cîripesc voioase. Nu la fel a fost și de această dată, când încă la 20 aprilie soarele nu era vizibil, cerul fiind acoperit cu nori plumburii, iar, dinspre munții încă acoperiți parțial cu zăpadă, sufla un vânt rece, tăios și pătrunzător care, amestecat cu ploaia mărunță, mocănească, crea o atmosferă neplăcută, îndemnând la stat în casă, la căldură, lângă o ceașcă de cafea aburindă...

Această atmosferă era întregită și de influența apăsătoare creată de pandemia de coronavirus. Și totuși, marți, 20 aprilie, în ciuda tuturor acestor aspecte, la Gura Humorului, oraș-stațiune din județul Suceava, a avut loc un eveniment care a mai „încălzit” atmosfera generală, a mai descrețit frunțile îngândurate, luminând fețele oamenilor, însuflând optimism și speranță spre normalitate.

În ziua respectivă, Primăria orașului și Muzeul local al Obiceiurilor Populare din Bucovina au organizat ediția a XXII-a a renumitului Târg de Paști. Devenit tradițional, acesta trebuia să aibă loc și anul trecut, dar, din cauza decretării de către Guvernul României a stării de urgență și a măsurilor de autoizolare a orașului, cauzate de pandemie, târgul nu s-a mai desfășurat. În mod obișnuit, acest eveniment avea loc în incinta muzeului, însă, anul acesta, în conformitate cu instrucțiunile și regulile sanitare în vigoare, privind prevenirea și combaterea pandemiei, cea de a XXII-a ediție s-a desfășurat într-un spațiu deschis, în corturi amplasate în Piața Ștefan cel Mare din centrul orașului, aflat, la acel moment, în zona verde a gradului de infectare.

Contrar părerilor unor sceptici, actuala ediție a avut succes. Este adevărat că participanți și, mai ales, vizitatori, îndeosebi, turiști, au fost mai puțini în comparație cu anii trecuți, dar, dacă luăm în considerare condițiile în care s-a desfășurat evenimentul, situația este explicabilă. La târg, care, tradițional, are loc în marțea premergătoare Sărbătorii Floriilor din calendarul creștin-ortodox, au fost prezentate numeroase și variate produse, create artistic de meșteri populari: vase din ceramică, broderii, cusături, costume populare, produse din lemn prelucrat, dar, mai ales, ouă pascale încondeiate care constituie un adevărat „brand al Bucovinei”.

În mod obișnuit, meșterii populari provin din zona județului Suceava, însă, de multe ori, sunt și invitați din județul vecin, Botoșani. Ca vizitator permanent al târgului, și anul acesta am avut plăcerea să întâlnesc aici cunoștințe vechi – pe „veteranii” târgului – îndeosebi, pe încondeietoarele din localitățile județului Suceava, cu populație majoritar ucraineană (huțulă): Vatra Moldoviței, Paltinu, Moldovița, Ulma, unde arta încondeierii ouălor este moștenită și transmisă din generație în generație. Astfel, le-am reîntâlnit pe doamnele Ana Chariuc, Rodica Fercal, Aurica Aneci, Ecaterina Sauciuc, Filoteia Drajmici, Petronela Iasinovschi, Maria și Nicoleta Semco, Paula și Elena Buhalo, Elena Vereha, Alina Șestun, Ecaterina Piticari, Virginia Ciornei din Paltinu, dar și pe

Maria-Mirela Rusu din Doroteia (Frasin), Minorica Candrea din Dorna Candrenilor, Victoria Candrea și Elena Todașcă din Poiana Stampei, pe Violeta Palaghiciuc și Ana Bălan din Moldovița (Demăcușa). Tot „veterane” ale târgului au fost și Maria Zinici, Oresia Leuciuc și Ancuța Fundiuc din Rădăuți, dar și Maria Gorban din Ulma.

Anul acesta, am avut plăcerea să cunosc și alte două încondeietoare, pe doamnele Georgiana Bălbă și Cecilia Nistor din Rogojești (județul Botoșani). Plăcut surprins, am remarcat și prezența, pentru prima dată, la acest târg, a doamnei Aurica Petrovan din Gura Humorului, dar originară din Ucraina, dintr-o localitate a raionului Herța, regiunea Cernăuți. Dumneaei s-a căsătorit în Gura Humorului, devenind localnică a acestui oraș. Este de profesie juristă, dar are și un talent deosebit în a executa artizanal vase din sfoară lipită, vopsită și lăcuită, de a coase cu mărgelile diferite modele pe prosoape, acest fel de produse fiind o noutate la acest târg.

O surpriză plăcută a fost să văd printre prezentatoare și pe fetița de nouă ani, Teodora

Drajmici, nepoata dnei Filoteia din Paltinu, și care, învățând de la bunica sa meșteșugul încondeierii, deși este încă o novice, deja, de pe acum, promite să devină un talent în încondeierea ouălor.

Nu poate fi trecută cu vederea nici Andreea Iasinovschi, fiica dnei Petronela Iasinovschi, care, în prezent, adolescentă fiind, de mult depășise faza de novice, când, împreună cu sora sa, geamănă Andrei și alături de mama lor, participau, cu peste zece ani în urmă, la edițiile anterioare ale acestui târg. Astăzi, Andreea a devenit și ea o „veterană”, participând constant alături de mama sa. În schimb, Andrei a renunțat, fiind pasionat de alte activități, mai „bărbătești”. Ar fi nedrept să nu amintesc prezența la târg a dlui Dumitru Pașcaniuc, vestit meșter olar din Marginea, membru al Asociației Meșterilor Populari din Bucovina.

În ciuda condițiilor atmosferice nefavorabile, care îi făceau pe mulți participanți și vizitatori să se zgribulească de frig, încondeietoarele din zona de munte erau binedispuse, vesele, căci – vorba uneia din ele – „huțului sunt căliți, obișnuiți cu capriciile vremii, nu le pasă”. Bravo lor! – adăugăm și noi. Referitor la această situație, precizăm că, spre lauda lor, organizatorii târgului nu au rămas indiferenți, oferindu-le participanților ceai fierbinte și o masă caldă. În general, pentru modul cum s-a desfășurat actuala ediție, trebuie remarcată buna ei organizare de către Primărie și Muzeul local din Gura Humorului. Toate acestea denotă importanța și atenția care a fost acordată acestui târg, ca, de altfel, oricăror altor acțiuni culturale, chiar și în cazul condițiilor restrictive actuale, căci o fi pandemie, dar tradițiile-s tradiții, iar bucovinenii țin la ele și le respectă.

S-ar putea scrie și mai mult despre evenimentul respectiv, dar spațiul din revistă fiind limitat, nu permite o detaliere mai amplă. Rămânem cu speranța că vom avea posibilitatea să facem acest lucru la ediția viitoare a târgului, fiind convinși că acesta se va desfășura în condiții normale, fără restricții sanitare, actuala epidemie urmând să devină doar o amintire neplăcută, de domeniul trecutului.

Text și foto Iarema ONEȘCIUC

COMISIA DE TINERET ȘI SPORT A UUR

- ACȚIUNI DE ECOLOGIZARE ȘI ÎMPĂDURIRE -

Criza poluării cu plastic, cu diferite deșeuri, în general, se agravează în fiecare zi, iar studiile științifice în domeniu ne demonstrează impactul nociv pe care îl au acestea asupra sănătății umane și a mediului înconjurător. O gestionare neadecvată a deșeurilor contribuie la schimbările climatice, la poluarea atmosferei, fapt ce afectează direct numeroase ecosisteme, specii și gene.

Totodată, deșeurile reprezintă și o pierdere economică, o povară asupra societății noastre. Gestionarea deșeurilor este o acțiune extrem de costisitoare, care, la rândul ei, nu aduce atât de multe beneficii, precum reciclarea. Formarea unei infrastructuri pentru colectarea, sortarea și reciclarea deșeurilor este mult mai costisitoare, dar, odată pusă în funcțiune, aceasta poate produce atât locuri de muncă noi, cât și venituri.

Ecosistemele marine și cele de coastă pot fi grav afectate de gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor, ca, de pildă, aruncarea la întâmplare a acestora. Pe lângă mediul estetic debusolant, animalele pot fi prinse în deșeuri, iar ingerarea lor constituie o amenințare pentru toate speciile, fie acestea marine, fie terestre. De asemenea, sănătatea noastră este direct afectată de situații precum schimbările climatice, inhalarea gazelor poluante din atmosferă, consumul apelor contaminate și a culturilor de pe terenuri impure (iradiate, infectate, poluate). Drept urmare, în aceeași situație se vor afla multe animale care consumă substanțe toxice, iar, apoi, ajung să reprezinte surse de hrană pentru noi.

Principalele soluții pentru prevenirea situațiilor de mai sus sunt reciclarea, gestionarea mai bună a deșeurilor, stabilirea unor obiective legislative clare și ferme, pe de o parte, iar, pe de alta, sporirea campaniilor de ecologizare.

În contextul poluării și al dorinței de creștere a conștientizării publicului larg în privința aruncării necontrolate și a depozitării neadecvate a gunoaielor, cu impact negativ asupra sănătății umane și a mediului înconjurător, marți, 11 mai, membrii Comisiei de Tineret și Sport a Uniunii Ucrainenilor din România au desfășurat o acțiune de ecologizare a spațiilor publice de pe raza localității

Rona de Sus, județul Maramureș, în zona dealului Hera. Această acțiune face parte dintr-o serie mult mai lungă de activități care vor fi organizate în localitățile cu populație preponderent ucraineană, pentru a îmbunătăți condițiile mediului înconjurător și, implicit, ale noastre.

După cum bine știm, defrișarea pădurilor reprezintă un proces economic care se manifestă încă din cele mai vechi perioade ale umanității, constituind una dintre cele mai importante resurse necesare dezvoltării populației atât pe teritoriul României, cât și pe teritoriul întregii lumi. Dat fiind faptul că lemnul este o resursă regenerabilă în timp și o materie primă indispensabilă, acesta ocupă un loc fruntaș în dezvoltarea și susținerea civilizației. Din păcate, absența unei legislații concrete care să limiteze dispariția pădurilor a făcut ca defrișările, fie ele legale sau ilegale, să se accentueze din ce în ce mai mult în ultimii ani, România devenind țara în care se distrug „ultimele” păduri ale Europei.

Etapele dezvoltării istorice a omenirii, extinderea suprafeței agricole, nevoia de alte materii prime, creșterea demografică și poluarea atmosferică sunt doar câțiva dintre factorii care contribuie la dispariția treptată a pădurilor. Cu toate acestea, factorul cel mai nociv este cel economic, deoarece duce la distrugerea pădurilor în mod conștient. Privind problema defrișărilor din exterior, avantajele economice care rezultă din valorificarea masei lemnoase și a terenurilor libere sunt clar evidente, însă aceste beneficii imediate sunt prevăzute doar pe termen scurt. Dacă privim problema defrișărilor dintr-un punct mai aprofundat, ajungem, cu siguranță, la niște concluzii alarmante: scăderea disponibilității de resurse regenerabile, prin distrugerea fondului forestier, precum și alte aspecte legate de degradarea mediului duc, în mod inevitabil, la scăderea standardelor de viață. De asemenea, câștigurile pe termen scurt, realizate din supraexploatarea materialului lemnos și transformarea spațiilor ocupate anterior de păduri în spații agricole, instituie, în general, pierderea de venituri pe termen lung, din cauza reducerii productivității biologice, unele zone ajungând să se confrunte cu un declin imens, pricinuit de micșorarea substanțială a veniturilor din exploatarea și prelucrarea lemnului.

Totodată, defrișările transformă continuu caracteristicile climatice și geomorfologice ale Terrei, contribuind la încălzirea globală și reprezentând unul dintre principalii factori ai accentuării efectului de seră. Un exemplu al influenței asupra caracteristicilor climatice la o scară mai mică este orașul București, capitala europeană cu cea mai redusă suprafață împădurită, raportată la numărul de locuitori. Potrivit examinărilor meteorologice, temperatura medie pe timp de vară în centrul orașului este cu 3 până la 5 grade mai ridicată decât în zona preurbană sau periferică, unde vegetația este cu mult mai bogată. O altă serie de analize ne arată că emisiile de dioxid de carbon, cauzate direct de defrișări, reprezintă aproximativ 12% din totalul emisiilor antropice de dioxid de carbon. În lipsa procesului de fotosinteză, aceste valori se află pe un trend ascendent alarmant.

O altă consecință gravă a defrișărilor este impactul negativ asupra sistemelor hidrologice. Arborii, cu ajutorul rădăcinilor, extrag apele subterane și le eliberează în atmosferă, iar, în urma defrișărilor, când cantitatea de apă eliberată în atmosferă devine mult mai redusă, își face apariția un climat local mai uscat. De asemenea, defrișările cresc riscul producerii eroziunii pluviale și a alunecărilor de teren, reducând conținutul de apă din sol și scăzând nivelul apelor subterane. În aceeași ordine de idei, diminuarea suprafețelor acoperite de păduri reduce capacitatea de retenție, interceptie și transpirație a apelor provenite din

precipitații. Astfel, zonele defrișate favorizează apariția fenomenului de scurgere superficială a apei, acest fenomen conducând la formarea inundațiilor, a căror gravitate este mult mai ridicată, comparativ cu zonele împădurite.

Declinul biodiversității este și el un rezultat direct al defrișărilor. Analizând faptul că pădurile oferă condiții naturale de viață pentru numeroase specii faunistice, gradul defrișărilor poate ajunge direct proporțional cu dispariția sau reducerea numărului anumitor specii. O altă situație neplăcută rezultată din constrângerea habitatului natural este că speciile de animale vor căuta refugiu în apropierea orașelor și a satelor, devenind factori de risc pentru populațiile rezidente.

Asistăm la cea mai mare criză a pădurilor din România din ultimii 30 de ani și primim cu dezamăgire la degradarea treptată a ecosistemelor forestiere, sprijinite printr-o succesiune de stimuli economici care duc la ideea că exploatarea pădurilor și terenurilor rămase libere în urma acestora este mult mai profitabilă decât conservarea lor. La momentul actual, România are un fond forestier de aproximativ 6,4 milioane de hectare, ce reprezintă 27% din suprafața totală a țării, o valoare deosebit de deosebită în comparație cu media europeană de 32%. Conform unor statistici recente, România pierde peste 3 hectare de pădure în fiecare oră, afacerile din domeniul exploatarea forestieră și prelucrării lemnului atingând cel mai mare nivel din istorie în 2019, în acest sector estimându-se afaceri înregistrate la peste 2,5 miliarde de euro.

Niciun alt ecosistem terestru nu asigură un echilibru mai puternic și o stabilitate mai amplă decât pădurea. Indiferent de destinație sau apartenență, spațiile verzi, implicit pădurile, sprijină îmbunătățirea calității mediului și menținerea echilibrului ecologic. Pentru înlăturarea tuturor acestor efecte nocive, singura soluție este accelerarea campaniilor de împădurire și stoparea cât mai rapidă a defrișărilor excesive.

În circumstanțele mai sus-enunțate, evidente fiind efectele negative pe termen lung, Organizația de Tineret a Uniunii Ucrainenilor din România a demarat recent o amplă campanie de ecologizare a cursurilor de apă și lucrări de împădurire în localitățile din România cu populație preponderent ucraineană. Astfel, marți, 20 aprilie 2021, Comisia de Tineret și Sport a UUR a desfășurat o acțiune de împădurire în zona comunei Rona de Sus, județul Maramureș, mai exact pe dealul Hera. În urma demersului, tinerii ucraineni au reușit să planteze peste 5500 de puiți de stejar. Acțiunea de plantare a puiților a fost coordonată de Ocolul Silvic Sighetu Marmăției. Ținând cont de importanța deosebită a mediului și a naturii, astfel de acțiuni vor fi organizate și în alte localități cu populație majoritar ucraineană.

Fabian POPOVICI

Important e să nu uităm...

Iată că și luna aprilie a fost bogată în sărbători internaționale care merită a fi amintite, căci a le sărbători pe toate, și, mai ales, în condițiile actuale, ar fi imposibil. Să amintim pe cele mai importante: 2 aprilie – Ziua Internațională a Cărții pentru Copii; 18 aprilie – Ziua Internațională a Monumentelor și a Locurilor Istorice; 23 aprilie – Ziua Internațională a Cărții și a Dreptului de Autor; 24 aprilie Ziua Internațională a Solidarității Tineretului; 26 aprilie – Ziua Internațională a Proprietății Intelectuale și lista ar putea continua cu alte sărbători internaționale și naționale ale românilor și ucrainenilor de pretutindeni. Să amintim, în câteva rânduri, despre respectivele sărbători.

2 aprilie – Ziua Internațională a Cărții pentru Copii. Cărțile pentru cei mici nu reprezintă doar literatură de amuzament, ci cu ajutorul imaginilor artistice, accesibile copiilor, relatează despre viață în general, fiind, de asemenea, o imagine vie a lumii, a diferitelor situații concrete ale existenței noastre. Începând cu anul 1967, la inițiativa și decizia Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii (CICC), la data de 2 aprilie, ziua de naștere a marelui povestitor Hans Christian Andersen,

întreaga lume sărbătorește Ziua Internațională a Cărții pentru Copii, subliniind, prin aceasta, rolul important al cărților pentru copii în modelarea spirituală și intelectuală a noilor generații.

18 aprilie – Ziua Internațională a Monumentelor și a Locurilor Istorice. Indiferent de starea monumentelor din zona lor de răspundere, autoritățile se simt, de obicei, datorate să marcheze discursiv data de 18 aprilie, această zi a anului constituind un prilej de organizare de conferințe, dezbateri, ceremonii de premiere a unor inițiative, semnări de acorduri și reînnoirea angajamentelor pentru promovarea patrimoniului cultural. În restul de 364 de zile, trecem cu toții grăbiți și indiferenți față de aceste simboluri ale istoriei noastre. Nu vedem și nu știm. Mai grav, ne facem că nu vedem și nu știm. Monumentele aflate în stare de ruină sunt doar niște umbre golite de orice sens, interesante, cel mult, pentru fotografi și câțiva turiști nedumeriți.

23 aprilie – Ziua Internațională a Cărții și a Dreptului de Autor. Aceasta este una dintre zilele semnificative din calendarul internațional. Talentul scriitorului reprezintă o demonstrație vie a începutului spiritualității omenirii. Capacitatea de a-și exprima sentimentele și experiențele, gândurile și imaginile, evenimentele și atitudinile și multe alte lucruri care sunt, oarecum, legate de viziunea proprie asupra existenței umane reprezintă un adevărat dar, specific fiecărui scriitor în parte. Scopul oricărui scriitor este să vorbească, indiferent sub ce formă, și să fie auzit, să găsească înțelegere și un feedback în inimile cititorilor, recunoscători pentru munca lui. Nu toți au reușit să realizeze lucrul acesta. Dar unii au fost chiar înaintea timpului lor, fiind inspirați și deschizători ai unor noi abordări și noi puncte de vedere în domeniul lor. Cartea este un mijloc indispensabil de informare. Într-o lume cu bogată diversitate culturală, cartea reprezintă o fereastră către spațiu și timp, care ne descoperă diferite civilizații și culturi, răsturnări istorice de situații și progresul ce-și urmează implacabil cursul.

24 aprilie – Ziua Internațională a Solidarității Tineretului. Pe planeta noastră, în prezent, trăiesc aproximativ 1,8 miliarde de oameni cu vârste cuprinse între 10 și 24 de ani, în unele țări, peste 50% din populație reprezentând-o tinerii care nu au împlinit vârsta de 18 ani. Această sărbătoare constituie un bun moment pentru a atrage atenția organelor de stat, a comunității, a mass-mediei referitor la problema tineretului zilelor noastre. Unind eforturile tinerilor cu cele ale organizațiilor publice, a populației de vârste diferite, a persoanelor cărora le pasă de viitorul copiilor și nepoților lor, va fi consolidat controlul public asupra drepturilor tinerilor, va fi ridicat nivelul

de organizare și va fi impulsionată activitatea creativă a tinerilor și implicarea acestora în activitățile economice, sociale, științifice, tehnice și etice ale societății, în consolidarea transmiterii prin succesiune a celor mai importante valori ale omenirii.

26 aprilie – Ziua Internațională a Proprietății Intelectuale oferă ocazia de a sublinia importanța inovației în viața de zi cu zi și în dezvoltarea omenirii de-a lungul veacurilor. Brevetele, mărcile comerciale, drepturile de autor și drepturile conexe, ca rezultate ale creativității și cunoștințelor, sunt instrumente puternice pentru a promova dezvoltarea economică și culturală a fiecărei țări, în parte, și a lumii, în general.

În acest context, cu o oarecare întârziere, ca urmare a situației epidemiologice, nici filiala ieșeană a Uniunii Ucrainenilor din România nu a ratat ocazia de a marca, măcar în parte, aceste sărbători, pregătind o serie de evenimente atât la sediul filialei, cât și în sala unde s-a desfășurat partea principală a acestei acțiuni. Astfel, în perioada 07 – 09.05.2021, au avut loc evenimentele dedicate Zilei Internaționale a Monumentelor și Locurilor Istorice, precum și Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor, desfășurate la sediile participanților și într-un local din Iași.

La eveniment, au participat reprezentanți ai autorităților locale, profesori de la Catedra de slavistică din cadrul Facultății de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, cadre didactice de la Colegiul Național de Arte „Octav Băncilă”, cu

care am încheiat acorduri de cooperare, reprezentanți ai altor minorități din Iași, studenți și profesori, membri ai filialei, invitați ai instituțiilor cu care colaborăm.

În zilele de 7 și 8 mai 2021, la sediul filialei UUR din Iași, am organizat expoziție de carte și fotografie, dedicată scriitorilor ucraineni din România, o fotoexpoziție cu cele mai frumoase monumente închinat poetului ucrainean Taras Șevcenko și o videoprezentare consacrată Zilei internaționale a Monumentelor și a Siturilor Istorice din Ucraina și România.

La 9 mai 2021, a avut loc partea oficială a evenimentului, ținută în unul din restaurantele din Iași. În deschidere, președintele filialei ieșene a UUR a prezentat un material documentar despre semnificația celor două evenimente sărbătorite, acesta fiind urmat de un scurt program artistic, susținut de formația de dansuri „Veselka” a filialei UUR Iași și de un moment muzical, susținut de profesoara Otilia Zaharov, membră a colegiului sus-menționat.

Pentru a da evenimentului nostru un caracter și mai atractiv și de a-i implica și mai mult pe invitații noștri în program, organizatorii au pregătit câteva surprize pentru toți participanții: aceștia au putut lua parte la un concurs de cunoștințe, referitor la cele două evenimente sărbătorite, prilej cu care au fost rugați să răspundă la 15 întrebări legate de lumea cărților și să recunoască monumentele istorice ale României care sunt incluse în listă celor aflate sub protecția UNESCO. La sfârșitul evenimentului, conform tradiției, în numele UUR, participanții au primit în dar, la alegere, câte o carte din cele

editate de Uniunea Ucrainenilor din România și câte o crenguță de liliac.

Organizatorii s-au bucurat de aprecieri din partea invitaților, cei din urmă exprimându-și dorința de a reveni cât mai curând la condițiile normale, la modul în care se organizează și desfășurau acțiunile noastre în anii precedenți, cu invitați de la celelalte filiale ale UUR și din Ucraina, cu o prezență mai mare din partea organelor locale.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

SIMFONII DE PRIMĂVARĂ

În urmă cu șase ani, comunitatea ucraineană din România și-a intensificat activitatea culturală cu încă un festival, de data aceasta, interetnic, „Simfonii de primăvară”, când filiala București a UUR a organizat prima ediție a acestuia. Desfășurat în miez de primăvară, festivalul este un proiect de promovare a tradițiilor și obiceiurilor străvechi ucrainene, specifice acestei perioade a anului.

Etnicii ucraineni și-au dezvoltat cultura, au îmbogățit-o de-a lungul veacurilor și continuă s-o promoveze în prezent, dovadă fiind calendarul cultural și științific bogat, cu numeroase acțiuni și

Deși trecem printr-o perioadă complicată, se fac eforturi pentru ca evenimentele culturale să aibă loc, iar Uniunea Ucrainenilor din România continuă să deruleze proiectele planificate, activitatea culturală fiind impulsionată de domnul președinte Nicolae Miroslav Petrețchi, care manifestă un interes special pentru pregătirea și desfășurarea lor.

Această manifestare culturală dedicată primăverii a avut loc marți, 20 aprilie, și a reunit reprezentanți ai conducerii UUR, deputați în Parlamentul României, membri activi ai UUR, invitați și membri simpatizanți.

Într-o atmosferă destinsă, președintele filialei București a UUR, dl Mihai Traista, a prezentat evenimentul, invitându-i la cuvânt pe dl Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele UUR și deputat în Parlamentul României, pe dl Amet Aledin, subsecretarul de stat al Departamentului pentru Relații Interetnice, pe deputații Andi-Gabriel Grosaru, reprezentantul Asociației Italienilor din România, Ognean Cristici, Uniunea Sârbilor din România, Nacov Gheorghe, Uniunea Bulgarilor din Banat-România, Adrian-Miroslav Merka, Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România, pe preotul Vladimir Malcovici și pe senatorul Văsălie Moiş.

În discursul său, președintele UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi a menționat că Uniunea Ucrainenilor din România organizează, anual, peste 350 de acțiuni culturale, promovând astfel limba, tradițiile și obiceiurile ucrainenilor din România, evidențiind importanța transmiterii acestora generațiilor viitoare și mulțumind Guvernului României pentru sprijinul acordat tuturor minorităților din România.

Prin celelalte discursuri, domniile lor au făcut apel la unitate, reiterând importanța păstrării și valorificării limbii materne, a culturii și tradițiilor, indiferent de apartenența etnică sau religioasă, felicitând, totodată, Uniunea Ucrainenilor pentru inițierea și susținerea unor astfel de acțiuni culturale.

evenimente culturale, festivaluri naționale și internaționale, expoziții, mese rotunde, simpozioane. „Simfonii de primăvară” se încadrează în seria festivalurilor naționale, fiind o încercare reușită de a răsfoi file de calendar străvechi.

Primăvara este anotimpul care ne aduce negreșit promisiunea unei vremi mai calde și propice pentru renașterea naturii, iar sărbătorile de primăvară au semnificații fascinante, amintite și transmise din generație în generație. În bogatul etnos ucrainean, au supraviețuit, până în zilele noastre, elemente ale culturii vechi, redată în și prin cântece, obiceiuri, ritualuri, legende, superstiții, balade și dansuri.

În partea a doua a evenimentului, au fost prezentate comunicări pe tema tradițiilor de primăvară la ucrainenii din România, a obiceiurilor străvechi ce spun povești de la începutul lumii. Astfel, acțiunea a continuat cu susținerea de către doamna Irina Liuba Horvat, doctor în istorie, cercetător și președinta filialei Satu Mare a UUR, a comunicării foarte bine documentată despre credințe și ritualuri de primăvară. Apoi, a urmat doamna Iryna Moisei, redactorul-șef al revistei „Naș holos”, care a prezentat un material inedit despre cântecul „Șcedryk”, una din cele mai vechi forme ale melosului ucrainean, iar Bogdan

Moisei, prim-vicepreședinte al UUR, a expus celor prezenți o lucrare pe tema „Cuviosul Alexie, sărbătorit în Delta Dunării”. Toate aceste lucrări deosebit de interesante, a căror temă o constituie obiceiurile și tradițiile, în care domină diferite elemente ce datează din străvechime, reprezintă argumente incontestabile în favoarea conviețuirii românilor cu etnicii ucraineni.

După prezentarea comunicărilor, manifestarea a continuat cu un minirecital de suflet, susținut de Natalia Pancec-Colotelo – la vioară, Zenovia Mandiuc – voce și Dan Vasilescu – la chitară.

Se cuvine să adresăm felicitări președintelui UUR București, dlui Mihai Traista, un neobosit promotor al activității culturale a ucrainenilor din țara noastră. Prin organizarea festivalului „Simfonii de primăvară”, am arătat, încă o dată, și altora, frumusețea culturii ucrainene, dinamismul ucrainenilor din România în promovarea valorilor culturale, tradiționale și nu numai.

Ștefania PIETREANU

O rănită căprioară

Trecând printr-o pădure-nzăpezită
Spre asfințit, așa mai către seară,
Sub un stejar cu scoarța-ncărunțită
Am dat de o rănită căprioară.

Când am văzut-o sângera sârmana,
Nici nu mișca-n zăpadă de durere,
Mă-apropiam de ea ca să-i văd rana,
Cumva să o ajut dacă se cere...

Mă-apropiam încet de căprioară,
De-a nu o speria în locu-acela,
Era frumoasă precum e o floare,
Precum e de Florii-ntre crini „capela“...

Când m-a văzut cutremura de teamă,
Cum tremură-n furtună rea castanul,
Cum tremură pentru-n copil o mamă,
Văzând în mine poate chiar dușmanul...

Că eu i-am produs rana dureroasă,
Dar în scurt timp ea-și schimbă părerea,
Că nu sunt ca o fiară nemiloasă
Ce-și satisface-n mușcăture plăcerea...

Pe când m-apropiam de căprioară,
Am auzit un zgomot de trăsură,
Pe care am oprit-o la-acea oră,
Ce se-ndrepta spre sat pe-o scurtătură.

Și-am ridicat rănita căprioară,
Și-am pus-o în trăsura „norocoasă”,
De parcă-mi era rudă, mamă, soră,
Și-așa-am ajuns cu ea la mine-acasă.

Și i-am adus licoare pentru rană,
Și-am vindecat-o-n iarna grea și rece,
Iar când brândușele și-au deschis geana,
Am lăsat căprioara ca să plece...

Sărea de bucurie vindecată,
Ea spre pădure-și îndrepta privirea,
Unde era de arbori așteptată,
Pentru a-i face-n mod măreț primirea...

Mihai VOLOȘCIUC

Brodina, veșnicia etniei huțule

În nordul Bucovinei, aproape de granița cu Ucraina, există un sat în care se păstrează neatins un strop din veșnicia etniei huțule. Până și numele așezării, Brodina, pare să sugereze că oamenii de aici și-au așezat gospodăriile de-a lungul brodului râului Suceava (*brod* însemnând „vad”; „loc de trecere printr-un râu”).

Directorul școlii din localitate, doamna profesoară Mihaela Ursulean, ne-a povestit despre unicitatea acestui loc din Bucovina, în care limba vorbită (graiul ucrainean de tip huțul), meșteșugurile și portul s-au perpetuat cu o acuratețe remarcabilă până în zilele noastre. Aici, ne-a spus dumneaei, tradițiile, meșteșugurile, portul popular și cântecul ocupă un loc special în sufletul oricărui om.

La Școala Gimnazială Brodina, elevii care studiază limba maternă ucraineană au desfășurat activități extrașcolare și au participat la concursu-

rile și activitățile organizate atât de Uniunea Ucrainenilor din România, cât și de școală, unde au fost răsplătiți cu premii. În cadrul școlii, există grupul de dansuri populare „Huțulii din Brodina”, coordonat de doamna profesor doctor Viorica Coneac, care participase la numeroase concursuri, precum „Sărbătoarea Limbii Materne”, ea fiind activă chiar și în perioada vacanțelor și prezentă la toate activitățile culturale.

De asemenea, a fost înființat un grup vocal, a cărui repertoriu conține cântece culese din folclorul ucrainean din zonă. În momentul constituirii acestor grupuri, cei implicați au avut în vedere păstrarea și identificarea elementelor de specificitate culturală și cultivarea gustului estetic și a dragostei față de tot ceea ce este strămoșesc.

În ideea de a face cât mai atractivă și cât mai diversă această activitate, au fost organizate mai

multe ateliere de creație, dintre care amintim: de încondeiat ouă, de picturi tradiționale pe farfurii, care, ulterior, au fost expuse; de pictură a icoanelor pe sticlă și de cusături tradiționale.

Totodată, în cadrul școlii, există un cabinet de limbă ucraineană, unde este expusă o colecție de obiecte tradiționale, tipice unei gospodării tradiționale, acestea constituindu-se în adevărate documente ce reflectă aspecte din viața huțulilor și a satului tradițional bucovinean ucrainean.

Activitatea profesorilor de limba ucraineană a fost și este cunoscută prin evenimentele desfășurate cu diverse ocazii, avându-i alături pe: reprezentanți ai Uniunii Ucrainenilor din România, inspectori, deputați, cadre universitare, scriitori și alții.

Otilia MAȚNER

Cel mai frumos loc din lume!

Cât ai umbla, în lung și-n lat, în țară ori în afara ei, poți vedea locuri minunate, pitorești sau neobișnuite, dar locul cel mai frumos din lumea întreagă este acela în care ți-ai petrecut primii ani din viață, nu, în mod obligatoriu, și cei mai mulți. E locul de unde vezi soarele și simți răcoarea primelor ore ale dimineții de primăvară, atunci când te pregătești să mergi la școală împreună cu părinții tăi care se îndreaptă spre același punct. Acele dimineți rămân întipărite în mintea copilului de atunci. Pe de-o parte, este un regret după iarna care ți-a adus atâta bucurie, prin albul ei imaculat, prin joaca în zăpadă, cu sănii trase de cete de copii plini de energie, iar, pe de alta – o bucurie prin mirosul dulce al primăverii timpurii, o primăvară ce aducea alte desfătări, prin care le compensa pe cele ale iernii tocmai încheiate. Nicăieri în lume primăvara nu are acea mireasmă, soarele nu strălucește la fel, iar răcoarea plăcută a dimineții nu e aidoma celei de acasă, acolo unde ai crescut, unde ai făcut primii pași, unde ai învățat primele cuvinte, unde, mai apoi, ai deprins să mergi pe bicicletă, unde ai învățat să te porți frumos, să saluți și să fii respectuos.

Odinioară, era o primăvară cu cireși în floare, o primăvară cu copii pe ulițele satului, o primăvară cu ghiocei și brândușe, o primăvară cu grădinile care încetau a mai fi pustii și unde toți cei din casă abia așteptau să păsească pe pământul roditor, să facă straturi de legume, zarzavaturi, care, mai târziu, până în toamnă, aveau să fie o sursă minunată de hrană sănătoasă, toate acestea, însă, presupunând și muncă neconținută.

Cu doi-trei kilometri înainte de intrarea în satul meu natal, Copăcele, unde, atunci când eu eram copil, creștea o livadă imensă, pe care, cu

ochii de atunci, o vedeam nemărginită. Era un adevărat festival al pomilor înfloriți: meri, peri,

pruni, cireși, ce se întreceau pe scena minunată, creată sub lumina „reflectoarelor” soarelui care le încălzea și le dădea strălucirea de „estradă”. Apoi, când pășai în sat ori pe dealurile din apropiere sau pe cele mai îndepărtate, se puteau vedea sutele, poate miile de cireși albi ca neaua, prunii care îi concureau și, ici-colo, meri și peri, ce completeau minunatul tablou al dealurilor cu grâu înverzit ori pe cel al șirurilor maronii de pământ proaspăt arat, pregătit pentru un alt festival, cel al recoltelor de toamnă.

Se pare că primăvara din aceste locuri era și o sursă de inspirație pentru învățătorul și poetul Ion Ghera, care scrisese următoarele versuri: „Primăvara e pe ram, / Ies grăbitele furnici, / Desenează flori pe geam / Fluturi mari și fluturi mici...”, cărora compozitorul Ivan Liber le-a adăugat muzica.

Și tot primăvara, copiii corului „Mlădițele” al Școlii Generale din Copăcele, dirijat de profesorul Ivan Liber, se pregăteau intens pentru Festivalul de muzică pentru copii și tineret „Timotei Popovici”, care, în acea perioadă, se desfășura în localitatea Marga din același județ, Caraș-Severin. O bucurie imensă erau atât pregătirile, cât și participările la spectacole. Pregătirile ne plăceau, pentru că presupuneau întâlniri cu copiii de la Școala Zorile (și ei membrii corului), iar cel mai frumos era drumul până acolo și înapoi, o drumeție peste deal de vreo 3 km, doar dus, un prilej de joacă și distracție. Însă ne plăceau și repetițiile. Ce să mai spunem de participările la spectacole, o adevărată desfătare...

Ocrotitoarea satului este pădurea, o altă sursă de bucurie, de culori care mai de care mai frumoase, în fiecare anotimp, locul care asigură căldura din casele oamenilor pe timpul iernii, dar și procurarea minunatelor ciuperci culese de localnici, cu fructele de pădure ce se găsesc în împrejurimi, bogății datorite cu atâta generozitate de Dumnezeu.

Simona LIBER-LÂNCRĂNجان

„VOCILE NEGOSTINEI” – CÂNTĂ CERUL ȘI PĂMÂNTUL

„Vocile Negostinei” este un grup vocal ucrainean, de profil bisericesc și cultural, cu o bogată activitate pe tărâm cultural, însumând foarte multe participări și prezentări la diferite spectacole, lansări de carte, evenimente ale etnicilor ucraineni și alte acțiuni în interesul comunității noastre. Acest cor a luat ființă în toamna anului 2010, imediat după alegerea domnului profesor Ioan Chideșciuc în funcția de președinte al organizației locale a Uniunii Ucrainenilor din România. Inițiativa aparține organizației locale de femei a UUR, condusă de doamna prof. de limbă ucraineană Antoneta Crainiciuc. La început, corul era compus din 8 voci feminine, cărora li s-au

alăturat pe parcurs mulți iubitori ai cântecului ucrainean de diferite genuri (popular, creștin, satiric), astfel încât am devenit un grup vocal mixt.

Domnul Mihai Voloșciuc, consăteanul nostru, poetul nostru ucrainean, artist plastic și compozitor, ne-a fost primul instructor de grup, acompaniindu-ne cu o rară măiestrie la acordeon. Dumnealui a compus și multe versuri, punându-le pe note, special pentru noi. Ulterior, ne-a preluat regretatul profesor de muzică Nicolae Kramar, recunoscut pentru dăruirea sa față de cântul matern, față de noi și profesia sa. În prezent, ne bucurăm de priceperea și măiestria domnului profesor Petru Șoiman, membru al grupului nostru încă de la începuturi, un foarte bun cunoscător al tainelor muzicale, dar și al dansului ucrainean, și nu numai, domnia sa fiind coordonatorul și instructorul vestitului ansamblu „Kozaciok” din Bălcești.

În acești peste 10 ani de la înființare, am adunat numeroase diplome și premii de participare, iar printre noi se află mulți tineri care vor duce mai departe frumusețea și autenticitatea cântecului ucrainean. De la an la an, ne-am îmbogățit repertoriul cu noi cântece ucrainene de dragoste sau despre muncă, despre frumusețile naturii, cântece satirice, colinde, cântece despre obiceiuri și tradiții, cântece religioase, de fapt, cântece despre viața în întreaga ei complexitate. În fiecare an, am avut în repertoriu cântece populare și culte, dedicate geniului ucrainean Taras H. Șevcenko, „Cobzarul” nostru nemuritor.

Am străbătut țara în lung și în lat, am fost în capitala noastră dragă, București, am pășit pe meleaguri maramureșene de mai multe ori, am fost în Banat, la ucrainenii domnului profesor Ivan Liber, care ne-a invitat și primit cu mult drag, am fost la Iași, la invitația domnului Victor Hrihorciuc, președintele filialei UUR Iași, am fost la Botoșani, iar, în județul Suceava, am fost prezenți aproape în fiecare localitate unde locuiesc ucraineni. Am avut ocazia să mergem și în Ucraina, la Cernăuți, Kaminka, Kiev și Kaniv.

Am participat la diferite concursuri dedicate cântecului minorităților și întotdeauna ne-am situat pe cea mai înaltă treaptă, obținând diplome și premii, am organizat excursii la diferite biserici și mănăstiri, în semn de mulțumire bunului Dumnezeu

pentru că ne ajută să depășim orice obstacol. Cel mai cunoscut concurs aici, la noi, în Bucovina, se intitulează „Comori de suflet românesc”. Acesta promovează valorile folclorice ale județului Suceava și cuprinde și o secțiune a minorităților conlocuitoare, iar noi am participat, în fiecare an, cu mare drag, obținând, mereu, premiul I. Finala concursului se desfășoară în cadrul unui mare festival internațional, „Întâlniri Bucovinene”, la care participă 6 țări, unde trăiesc bucovinenii: Ucraina, Ungaria, Polonia, România, cărora, în ultima perioadă, li s-au alăturat Republica Moldova și Slovacia.

Grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei” a participat la foarte multe acțiuni cultural-artistice, la cele creștine și bisericești, căci toți membrii acestuia fac parte și din corul bisericii. Grupului nostru îi aparțin și locuitori din Bălcești și din Siret, care îndrăgesc limba și cântecul ucrainean, iar noi suntem foarte bucuroși că ni s-au alăturat. De când suntem împreună, mulți au învățat să vorbească limba ucraineană literară, căci, la Negostina, conversațiile se poartă în limba noastră maternă, pe care o prețuim cu dragoste și demnitate.

Recent, am primit o invitație de a participa online la un festival dedicat mamei, tocmai în Kazahstan, datorită doamnei Iaroslava Kolotelo, pe care o stimăm și o iubim, o prietenă a celor din Negostina, de mulți ani. Noi am înregistrat și trimis un cântec religios, dedicat Maicii Domnului. Cântecul religios a fost înregistrat în biserica ortodoxă din Negostina, și dorim să-i mulțumim, și pe această cale, părintelui Daniel Petrașuc, pentru întregul sprijin și pentru faptul că a cântat împreună cu noi. Ucrainenii prețuiesc și cinstea mamei, cele care dau viață, cu ajutorul bunului Dumnezeu. Mama este ființa cea mai dragă, cea mai iubită din lume, este omagiată și slăvită prin cântec, dans și poezie, iar ucrainenii o așază, și ei, la loc de cinste.

Felicia GRIGORAȘ

Florar – „Plai” de Eros

Florar este luna care ne amintește de un frumos citat al lui Gerard de Nerval: „Fiecare floare este un suflet care se deschide către natură”. Pragmatic neschimbată, o zicere țărănească din calendarul agrar spune: „dacă vrei să ai mălai, pui porumb la unu mai”.

Florar – luna pentru care busola dragostei este floarea. Drept urmare, dragostea își întocmește planuri după inimile florilor. Revelația că dragostea se înfiripă în suflet vine de la Dumnezeu. Nu se ivește de la început, dar crește pe măsură ce inima încearcă să îi examineze „compoziția” magică, și, chiar atunci, ea pare descumpănită, pentru că are de înfruntat tentația gândirii moderne, de a nu crea limite distincte între termeni ca eros, iubire, dragoste, sex, libido și alte noțiuni înrudite lexical sau estetic.

Ne deosebim unii de alții prin complexul trup-suflet cu care suntem înzestrați de la Dumnezeu. Și pentru mulți prezintă interes aventura trăitoare a complexului acesta, pentru că este unică și se justifică pe sine de câte ori este însuflețită de prezența lui „floral”. Altfel spus, o declarație de dragoste făcută prin intermediul unui buchet de flori evită riscul de a se lovi de „cerul gurii”, rămânând fără ecou.

Fiecare om știe multe, dar niciunul nu știe să iubească îndeajuns, precum florile. Leacuri, inițieri și convingeri în arta dragostei există în toată lumea, dar neținând cont de recomandările lui Florar, acestea pălesc prematur.

Există un Eros universal... În fața unei iubite, nu ne ducem în bikini, riscând pasiuni fulgerătoare. Avem nevoie de o pregătire de suflet, corespunzătoare. Florar e dispus să ne ajute în această privință. O floare are acțiune purificatoare, alimentează curăția dragostei.

Între tentație și candoare, atunci când, în prezența florilor, inimile arzânde ale îndrăgostiților vorbesc, limbile pământului nu-și găsesc

rostul. Florar nu ține un jurnal anume. Nu își însemnează petalele de iubire. El doar înfăptuiește binele dăruirii și uită. Și, astfel, fiecare nou gest al său poate fi socotit cel dintâi, și orice merit, egal cu precedentul.

În diminețile proaspete, în vreme ce, metamorfozat într-un licurici, „florar” se împărtășește, sorbind dintr-al ierbii verde potir, el visează la plaiurile Raiului, reflectate în limpezimea apei vii și răcoarea celor patru râuri din Paradis.

A tăgădui vrednica magie a Iubirii înseamnă a camufla spontan experiența zilnică a inimilor tuturor celor care îl îndrăgesc pe „Florar”. Când îl iubim, iubim cu adevărat, iubim din toată inima, nu din tot cordul!

Dragostea nu-i poveste. Dragostea este – într-o viață – minunea lunilor de Florar trăite plenar, an de an, care ne fac inimile fericite. Florile ne surâd, în plin Florar, cu un aer de bucurie celestă. Sufletul se oglindește în nemăsurata cale ce străbate universul acestei bucurii, de la un țărm al timpului și spațiului la altul.

Mihai MATEICIUC

Copacii pădurii

Mă uit la copacii pădurii iubite,
Și parcă-i aud cum cu toții-mi grăiesc;
Ei vor ca s-audă poeme dorite,
Să vadă cum scriu și cum le recitesc.

Vor toți să asculte poemele mele,
Pe care din inimă lor le închin,
În care apar ca lumina din stele
Apar ca și raze în spațiu divin...

Copacii pădurii mereu mă inspiră
Cu toată minunea lor pentru-a crea,
Așa o și fac și copacii mă-admiră
Cu dorul lor sacru de-a mă-ncununa.

Sunt fagi și stejari și salcâmi de valoare,
Ca niște-amirali pe un vas înverzit,
Ei toți sunt ca și-o minunată splendoare
Sunt aurul verde – cel mai prețuit...

Nicicând n-aș putea de-a-ndrăgi altă cale,
O cale trufașă de a-i ocoli,
Atunci n-aș fi vrednic de-a cânta osanale,
Aș fi fără suflet, chiar dacă-aș trăi.

Copacii pădurii atunci m-ar respinge
Și triști ar rămâne, dar și-nlăcrimați,
Atunci cu pădurea întreagă aș plânge
Și mult timp ar fi-n locul lor întristați.

Dar eu niciodată în viață n-aș face
Să merg către-un loc unde m-aș poticni,
S-ajung într-o mlaștină care-mi displace
Și care la sigur m-ar disprețui...

Însă eu mă aflu pe-o cale dorită,
Destinul spre ea cu mult har m-a-ndreptat,
S-ajung la copaci în pădurea-nverzită,
S-ascult cântul lor într-un aer curat.

Și-acolo-n pădure, în plină-armonie
Ce ar răsări din acorduri de fagi,
Să pot cu-o peniță de aur descrie
Copacii pădurii, copacii mei dragi.

Mihai VOLOȘCIUC

DENIA – POPAS CREȘTIN ÎN DRUMUL SPRE DOMNUL

„Suflete al meu, suflete al meu, scoală, pentru ce dormi?”
(din Canonul cel mare al Sfântului Andrei Criteanu)

Un popas de seară, la vreme de chindie, în drumul spre Domnul...

E în amurgul zilei, soarele nu se mai zărește. S-ar crede că totul se pregătește pentru un somn lung. Dar atmosfera se întrerupe de un zgomot ce place inimii, trezind în noi simțiri de cucernicie.

Din clopotnița Bisericii, după orânduiești tipicale, răsună puternic, până departe de tot, zgomotele unor dibace lovituri de ciocănele, care, la început, sunt rare, iar, mai apoi, se întesesc, lovind tot mai cu putere în toaca de lemn, când dârz, când cu iuțeală juvenilă, când iar blând și mângâios.

După un timp, loviturile încă persistă, iar cumițându-se, ciocănelele se așază pe policioara din clopotniță, la locul convenit lor. Din toacă, mai deslușim doar concertul de ecou liniștit al celor din urmă lovituri. Dinspre case, între timp, înaintează unul câte unul credincioșii. Gândurile de curăție, de luminare și iluminare și de sfințenie îi mână tot înainte, iar povara anilor, la unii, și greul păcatelor, la alții, le îngreunează mersul – totuși, anevoie, biruie distanța.

Catapeteasma, cu mulțime de sfinte chipuri ce o împodobesc de jos până sus, pare a fi portal ori icoană spre altă lume, ce trăiește acolo și glăsuiește pe limba ei glas de iertare, de îmbărbătare, pentru cei care abia

cutează să se apropie de ea, ori glas de mustrare și de condamnare, pentru cei care, neauzind glasul clopotului îmbietor, nu vor putea pricepe nici glasul cugetului potolit prin ruga de seară ce urmează.

Într-o atmosferă pe jumătate întunecoasă, un pelerinaj de la icoană la icoană, făcând cruci și bătând mătânii, par a fi, aieveja, duhuri venite la întâlniri pioase cu sfinții de pe icoanele care șoptesc pe loc celor ce-i sărută grai de mulțumire pentru aceste vizite jinduite.

La mijlocul bisericii, pe analogul învechit de vreme, stă deschis Triodul din care preotul, îmbrăcat în odăjdii aparte, prinde deodată a glăsuia din Canonul cel mare: „De unde voi începe a plânge faptele vieții mele celei ticăloase?”; „Vino, ticăloase suflete, împreună cu trupul tău, de te mărturisește la Ziditorul tuturor!”; „Să nu intri cu mine la judecată vădind faptele mele..., ci cu îndurările tale... mântuiește-mă”; „Greșit-am ca și păcătoasa...”; „Suflete al meu, suflete al meu, scoală, pentru ce dormi? Sfârșitul se apropie... Deșteaptă-te, dar ca să se milostivească spre tine Hristos”.

Prin mințile celor de față, se perindă una câte una rănile păcatelor ce se mărturisesc în taină Judecătorului a toate, în fața cărora au venit de bună voie. Nu le trebuie o altă icoană a Judecății din urmă.

Cel din urmă „amin” – rostit mai prelung.

E semnalul întoarcerii de la o lecție pilduitoare pentru cei care i-au simțit frumusețea și i-au putut prinde înțelesul. Acum, fiecare merge spre odihnă, pe drumul întoarcerii, ducând cu el mulțumirea biruinței după o luptă cu sine însuși.

E cea mai mare biruință în drumul spre Domnul.

Mihai MATEICIUC

Rugăciunea ca recunoștință

Vindecarea celor 10 leproși, dintre care doar unul s-a întors să îi mulțumească Mântuitorului, vorbește nu doar despre recunoștință, care la nivelul întregii omeniri are cam aceeași proporție ca și în acest episod evanghelic, dar mai ales indică ceea ce reprezintă această recunoștință în raporturile noastre cu Dumnezeu, fapt care se vede, cel mai bine, din ultimele cuvinte ale acestui fragment, din ceea ce îi spune Mântuitorul celui vindecat: „credința ta te-a mântuit” (Lc. 17, 19). Respectivul cuvinte sunt rostite de El și cu ocazia altor vindecări: a femeii cu scurgerea sângelui de 12 ani, a orbului Bartimeu sau a femeii care l-a spălat picioarele cu lacrimile sale. Nu pe toți leproșii sau orbi ori schiopii, care trăiau în acea vreme în Israel, i-a vindecat Mântuitorul, pentru că nu pentru aceasta a venit în lume, nu a venit special ca să vindece pe cei bolnavi, ci S-a coborât printre noi ca să ne apropie de Dumnezeu prin mântuirea pe care El însuși a adus-o. Vindecările miraculoase le-a făcut doar pentru a le arăta oamenilor cine este El cu adevărat. Dar nu toți cei care au fost vindecați de către El au înțeles lucrul acesta. De aceea, nu tuturor le zice: „credința ta te-a mântuit”, ci doar celor care au înțeles că mai presus de vindecare fizică este sănătatea sufletească, ce poate fi obținută doar prin apropierea de Dumnezeu, ducând, totodată, la mântuire.

Aproape toți ateii zilelor noastre spun că tot ceea ce facem noi nu are niciun rost, pentru că nu are cum să existe o Ființă care dorește doar să l se aducă laude de la cei pe care i-a creat. Dumnezeu nu are nevoie de rugăciunile noastre de

proslăvire, care, de multe ori, poate, nici nu sunt sincere. Însă rugăciunea de proslăvire e născută din mulțumirea, din recunoștința pe care l-o arătăm noi. Și bineînțeles, dacă nu vedem niciun motiv pentru care să fim recunoscători, atunci acest act ni se pare lipsit de sens, și dacă îl facem, îl facem într-un mod nesincer, forțat. Dintre cei 10 leproși, doar unul singur își dă seama că Acela care l-a vindecat are putere mai mare decât orice doctor, decât orice om, și se întoarce să îi mulțumească, punându-și, poate, întrebarea: Cine este cel care m-a vindecat? Tocmai din această întrebare se naște efortul propriu pentru mântuire.

Rugăciunea de proslăvire, născută din recunoștința pentru ceea ce avem, este înăbușită, în majoritatea cazurilor, de reproșul față de cele pe care nu le avem. Dar mulți uită că, în cazul în care recunoștința în relațiile dintre oameni este legată de cuvintele „a avea”, „a primi”, din relația noastră cu Dumnezeu, aceste cuvinte ar trebui eliminate, pentru că atenuează credința sau nasc o imitare a acesteia, totul reducându-se la o simplă urmărire a unui câștig, a unui folos, a unei utilități. Dacă pentru un ajutor mai mic, le suntem recunoscători celor din jurul nostru, iar pentru un sprijin esențial, le suntem îndatorați, față de Dumnezeu, suntem dependenți, folosind tot ceea ce am primit con-

știent, cu recunoștință, spre mântuire, sau inconștient, fără recunoștință, fără să ne punem problema apropierii de El. „Când privesc cerurile, lucrul mâinilor Tale, luna și stelele pe care Tu le-ai întemeiat, îmi zic (cf. conștiinței leproșului recunoscător): Ce este omul că-Ți amintești de el? Sau fiul omului că-l cercetezi pe el? (...) Pusu-l-ai pe dânsul peste lucrul mâinilor Tale, toate le-ai supus sub picioarele lui” (Ps. 8, 3-4, 6).

Diferența dintre credincioși și necredincioși sau dintre credincioșii adevărați și cei ocazionali se vede tocmai din recunoștință: „cele nevăzute ale Lui se văd de la facerea lumii, înțelegându-se din fapte, adică veșnica Lui putere și dumnezeire, așa ca ei să fie fără cuvânt de apărare, pentru că, cunoscând pe Dumnezeu, nu L-au slăvit ca pe Dumnezeu, nici nu l-au mulțumit, ci s-au rătăcit în gândurile lor, și inima lor cea nesocotită s-a întunecat. Zicând că sunt înțelepți, au ajuns nebuni” (Rom. 1, 20-22).

Mulțumirea noastră adusă lui Dumnezeu se justifică, în primul rând, prin dăruirea existenței, conform celor spuse, mai sus, de către psalmist. Ea este legată și de eliberarea de întunericul morții, de frica de aceasta: „dar să dăm mulțumire lui Dumnezeu, Care ne-a dat biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos” (1 Cor., 15, 57). Mulțumirea adusă lui Dumnezeu este legată de tot ceea ce ne înconjoară: „mulțumind totdeauna pentru toate întru numele Domnului nostru Iisus Hristos și lui Dumnezeu Tatăl” (Efes. 5, 20).

pr. Marius N. LAURUC

Dreptatea lui Dumnezeu și dreptatea noastră

În „Dicționarul explicativ al limbii române”, cuvântul *dreptate* înseamnă: „principiul moral și juridic care cere să se dea fiecăruia ceea ce i se cuvine și să i se respecte drepturile”. Sistemul juridic este chemat să facă dreptate. Legea și justiția au împărțit lumea în drepti și păcătoși, în oameni buni și răi. Rolul justiției este acela de a face să funcționeze societatea umană, folosindu-se de niște convenții prin care sunt sancționate „căderile” oamenilor. Pentru cei mai mulți dintre noi, este de neacceptat ca având dreptate asupra unui lucru sau asupra unei idei să cedăm în fața nedreptății. Este faptul cel mai greu de trecut cu vederea! Și totuși, în biserică, suntem chemați la înțelegere, la răbdare, în schimbul cărora primim binecuvântare divină în această viață, iar, în viața de apoi, Împărăția promisă de însuși Iisus Hristos.

Credința creștină, având drept temei și stindard Crucea Domnului, este propusă ca alternativă dumnezeiască la justiția umană. Evanghelia Domnului Hristos aduce cu sine o atitudine revoluționară și în ceea ce privește justiția omenească, mai ales, dacă privim cu atenție la Predica de pe Munte și la modul în care Mântuitorul sancționează prevederile legii vechi: „ați auzit că s-a zis: Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte. Eu însă vă zic vouă: Nu vă împotriviți celui viclean! Ci, cel ce te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt. Și celui ce voiește să se judece cu tine și să-ți ia cămașa, lasă-i și haina. Iar de te va sili cineva să mergi o milă, mergi cu el două!” (Mt. 5, 38-41).

Acesta nu este un simplu amendament, ci reprezintă soluția dumnezeiască în fața celei omenești. Nu este vorba numai de a suporta nedreptatea, ci de a plasa de bunăvoie în direcția acesteia. Întorcând obrazul drept celui care te-a lovit peste cel stâng, dând și haina celui care ți-a luat cămașa, mergând două mile cu cel care te silește să mergi cu el o milă, tu te transformi atât pe tine, cât și pe celălalt. Eviți, în acest fel, ascensiunea răului și chiar îi pui capăt. E greu de crezut că agresorul, confruntat cu o astfel de replică, va mai dori să continue să fie agresiv. Printr-o mișcare liberă, jertfelnică, cel agresat se

eliberează de agresiune și de urmările ei, iar lucrul cel mai important este acela că se restaurează relația dintre cei doi, ceea ce echivalează cu dreptatea prin raportare la chiar sensul ultim al existenței.

Deseori, Mântuitorul ne surprinde până la smințeală cu astfel de atitudini ce aduc amendamente justiției și moralei omenești: să ne amintim de fiul răătăcitor sau desfrânat care „iese mai bine” decât fiul cel mare, cuminte și ascultător; să nu uităm că vameșul păcătos se întoarce mai îndreptat la casa sa decât fariseul împlinitor al poruncii. În Evanghelia de la Luca (15, 7), Iisus exclamă: „Mai mare bucurie este în cer pentru un păcătos care se pocăiește decât pentru nouăzeci și nouă de drepti care nu au nevoie de pocăință!”. La Matei (5, 10), citim că: „Fericiți sunt cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor”. Iată îndemnul Mântuitorului privind dreptatea și drepturile omului! Iisus îi ferește pe cei care rabdă nedreptatea pentru ceva suprem: *Împărăția cerurilor*.

În Evanghelia de la Luca (12, 13-14), stă scris: „Cineva din mulțime l-a zis Lui: Învățătorule, zi fratelui meu să împartă cu mine moștenirea. Iar El a zis: Omule, cine M-a pus pe Mine judecător sau împărțitor peste voi?”. Vedem, așadar, un om căruia i s-a făcut o nedreptate în ceea ce privește moștenirea și apelează la Iisus ca să-l ajute, așteptând, probabil, un răspuns favorabil din partea Învățătorului. Spre surprinderea lui și a noastră, deopotrivă, Mântuitorul nu împarte dreptatea precum oamenii, nu judecă cu măsuri omenești, dar, cu siguranță, îl răsplătește pe cel care știe, înțelege și aplică măsurile dumnezeiești referitoare la dreptatea sau îndreptățirea noastră pământească.

Biserica noastră străbună a mers pe linia învățăturilor Domnului Hristos și i-a îndemnat pe oameni să nu-și caute dreptatea în tribunale, ci, prin răbdare, să ajungă la o înțelegere, iar, în cazul în care nu se poate ajunge la o consens, cel păgubit să îndure nedreptatea pricinuită lui. Această îndurare sau răbdare nu rămâne niciodată nerăsplătită de Dumnezeu, nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie!

pr. dr. Ioan IURCEA

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:
Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210